

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

38 årg

Nr 4 2006

Tema: Utbildning

Ur innehållet: Utbildningssituationen, "Privata" skolformer, Skolsamarbete Sverige-Tanzania

TIDNINGEN HABARI

utges av

SVENSK-TANZANISKA FÖRENINGEN SVETAN

REDAKTION e-post: habari@svetan.org

Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55 (hem), 08-685 57 30 (arb)
mobil 0705 85 23 10
Friherregatan 133, 165 58 Hässelby

Oloph Hansson tel 08-88 36 64 (hem)
Tantogatan 67, 118 42 Stockholm

Eva Löfgren tel 08-36 48 88 (hem), mobil 0702 11 98 68
Sten Löfgren tel 08-36 48 88 (hem), mobil 0708 90 59 59
fax 08-760 50 59
Enköpingsvägen 14, 175 79 Järfälla

Ingela Månsson tel 08-580 120 53
Idungatan 7, 113 45 Stockholm

Jennifer Palmgren tel 08-605 50 58
Folkungagatan 63, 116 22 Stockholm

Folke Strömberg tel 08-91 73 27 (hem), 08-5082 9489 (arb)
Årstavägen 113, 120 58 Årsta

PRISUPPGIFTER 2006

SVETAN-medlemskap inkl HABARI	250 kr
Familjemedlem exkl HABAR	50 kr
Ungdomsmedlemskap	125 kr
Prenumeration HABARI	225 kr
Enstaka HABARI	50 kr

(äldre nummer pris efter överenskommelse)

Betala in korrekt belopp på SVETANs postgiro 35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

3/94 Blandat	4/00 Mama Barbros skola, Litteratur
4/94 Religion	1/01 Dar es Salaam
1/95 Sv bistånd. Demokrati	2/01 Zanzibar
2/95 Människans ursprung, Safina	3/01 Utbildning, AIDS, Zanzibar
3/95 Blandat	4/01 Swahili
4/95 Valet	1/02 Uhuru 40år, JOHA, skulptörproj.
1/96 Valet m m	2/02 AIDS, IT, JOHA Trust
2/96 Musik. Bistånd. Bibl.	3/02 Bagamoyo, Missionssjukvård
3/96 Ngorongoro. Karagwe	4/02 Slavrutten, ekonomisk reform
4/96 Bistånd. Litteratur	1/03 Lake Victoria med kringområde
1/97 Skulptörskolan	2/03 Kilimanjaro
2/97 Musik	3/03 Stödorganisationer, Tingatinga
3/97 Afrikaimport, Konst, Usangi	4/03 Urbanisering
4/97 Kvinnor, Fack, Landsbygd	1/04 Lokala språk och kulturer
1/98 Kultur, Flyktingfrågor	2/04 Musik
2/98 Natur o resor	3/04 Gruvnäringen
3-4/98 Jubileumsnummer	4/04 HIV / AIDS
1/99 Symposium/Nykterhet	1/05 Resor, turism
2/99 Ekonomi, Årsmöte, Resor	2/05 Forskning
3/99 Presidentbesök	3/05 Konst och kultur
4/99 Media, Skulptörskolan	4/05 Demokrati och utveckling
1/00 Nyerere, Barbro, Utbildning	1/06 Lake Victoria, ny regering mm
2/00 Tanzaniabilden, Förlag	2/06 Alkohol
3/00 AIDS, Utbildning, Resor	3/06 Kvinnors villkor

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen – kontakta Lars Asker. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Omslag: *Besökare vid Tweyembe Secondary School*

Foto: *Berit Gunnarsson, Hedemora Freds- och Biståndsförening*

Persson Offsettryck, Stockholm 2006, ISSN 0345-437

Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 4/2006

SVETAN

www.svetan.org

BOX 22003

104 22 STOCKHOLM

e-post: info@svetan.org

STYRELSE

e-post: styrelsen@svetan.org

Fredrik Gladh, ordförande
tel 08-768 36 77 (hem)
mobil 0705 81 34 53

Ann Lorentz - Baarman, kassör
Lars Asker, ledamot
Björn Wetterhall, ledamot
Marie Bergström, ledamot
Sten Löfgren, ledamot
Torbjörn Öckerman, ledamot
Susanne Sundell-Lecerof, suppl
Olle Wallin, suppleant

*

LOKALREPRESENTANTER

Gunilla och Ronny Lundberg
Storgatan 86, 903 33 UMEÅ
tel 090-12 97 92

Olle Wallin

Gussarvsgatan 16A, 776 30 Hedemora
tel 0225-12 807, mob 070-2255057

Torbjörn Klaesson

Lillmossevägen 49, 663 42 HAMMARÖ
tel 054-52 23 64

Rehema Prick

Åtorps Björkv. 7, 443 31 LERUM
tel 0302-154 13

TANDALA c/o Bo Sahlée
Mariedalsväg 56 E, 217 45 MALMÖ

*

STÖDPROJEKT

Skulptörskolan

Postgiro 465 9945-2

Projektkoordinator Sten Löfgren
E-post: sten@svetan.org

Tumaini Children's Center

Bankgiro 5405-3723

Kontaktperson Katarina Beck-Friis
E-post: katarina.beck@chello.se

*

Bagamoyo Sculpture School P O Box 89

Bagamoyo, Tanzania

E-post: bmsculpt02@hotmail.com

*

Tanzanias ambassad

tel 08-732 24 30 /31

Näsby Allé 6

183 55 TÄBY

E-post: mailbox@tanemb.se

www.tanemb.se

ORDFÖRANDENS SPALT

Tack alla ni som har gjort detta till ett fint år för SVETAN!

Många av våra medlemmar

har lagt ner mycket energi på tidningen och på arbete med projektet Skulptörskolan och Tumaini.

Men vi har även jobbat med föreningens utveckling: Ett lovande exempel är samarbetet med Läs och Res. Det går ut på att deras resedeltagare får 4 nr av Habari för ett specialpris. Här uppfyller vi föreningens informationsmål samtidigt som vi ökar antalet medlemmar.

Jag hoppas att vi ska kunna öka aktiviteten ännu mer nästa år. SVETAN har bland annat sökt medel från Forum Syd för att kunna ha seminarier runt om i Sverige, i samarbete med Tanzanias ambassad. Då får vi chansen att synas i hela landet, och möjliggör för fler medlemmar att delta i, och påverka, föreningens evenemang.

Finns det idéer om olika aktiviteter eller andra idéer för föreningen, så tar jag gärna emot detta. För nu står vi inför att göra en ny treårsplan för SVETAN och då är alla tankar av vikt.

“Elimu haina mwisho”-Utbildning har inget slut – är ett populärt slogan i Tanzania. Så är också denna tidnings tema som alltid aktuellt. Tanzania har via skuldavskrivningar och bistånd nu fått möjlighet att åter bygga grundskolor, men en lång väg återstår. Fortfarande får lärare sina löner för sent, skolmaterial saknas och 14 % av barnen går inte i skolan trots att det är gratis (men det positiva är att det var dubbelt så många 1990). 30 % av befolkningen över 15 år är analfabeter, vilket är ett starkt hinder för en snabb utveckling.

Det är viktigt att barnen på landsbygden också ska få chansen att gå i en bra skola. Det ger hopp om att kunna utveckla sig på hemmaplan. Och om de tvingas flytta till någon stad kan en grundutbildning vara det som skiljer från total utsatthet till åtminstone en chans till normal överlevnad.

Fredrik Gladh

Fotnot: Siffror från UNDP, Human Development Report 2006

Starting a private Girls Secondary School

This article describes the reasons behind starting the Baobab Secondary School for Girls, which can be seen from the road from Dar to Bagamoyo, at Mapinga village. The first part sums up the Tanzanian education system and the infrastructure of the area where the school is located.

Despite this rapid expansion, there are not enough schools in the country to satisfy the real demand for education. Moreover, within this expansion, there have been marked gender, regional and district disparities, whereby some areas have experienced more rapid development than others and gender wise, it is mostly the male gender which has been placed in a more favourable position.

The education system

The Tanzanian education system comprises five tiers, namely, pre-primary, primary, secondary, teacher, tertiary and higher education. By the year 2000, for example, more than 0.9 million pupils were enrolled in pre-primary schools and 4.8 million were enrolled in primary schools. In other words, very few children acquired education before being enrolled in class one. According to the Ministry of Education and Culture records, there were 444,903 Standard VII leavers in 2001. Of these, 58,159 (13.1%) joined public secondary schools and 41,593 (9.3%) joined private secondary schools. At the same time, at the end of the seven year primary circle, only 9% of the graduates were able to join public secondary schools and another 9% were able to join private secondary schools out of the 23% of graduates who were said to have passed the school leaving examination.

In other words, the secondary school system is very small with about 918 schools as per year 2000. Within this context, 56% of the secondary schools were government and community owned; 12% were aided schools; 8% were owned by faith organizations and 24% were private schools. In this year, there were 389,746 students in secondary schools. At the same time, junior (O level) enrolment has always been greater than senior (A level) with about 8.4% of those leaving junior secondary school joining high school. In the year 2001, for example, 13,090 students joined Form V and those who finished Form IV were 11,717. Generally, an average of 20% of the Form IV candidates attained Division I to III; while about 55% of the candidates achieved the lowest pass grade of Division IV and the rest failed between the years 1996 and 2000.

Gender inequality

Whereas the girl: boy ratio for Form IV in 1990 in non-state schools was 44:56 and for public schools it was 35:56, for Form VI it was 22:78 and 24:76 respectively. Despite the expansion in the education sector over the years, rather than this ratio has not improved much. According to the 1988 statistics, girls accounted for 41% of the junior secondary education. However, in senior secondary school, the rate of girls was 21% and it stood at 21% at university level. By 1993 male female ratio of secondary education was 59% (male) and 41% (female) for public schools and 55% (male) and 45% for private schools. Considering that equal rights between men and women are guaranteed by the constitution, this is a serious anomaly. Tanzania is a signatory to the Convention of the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) and it has already started taking steps for revising discriminatory laws. It also officially announced a policy on Women in Development in 1992.

Regional inequality

As far as regional and district distribution of secondary and high schools is concerned, despite the expansion in the education sector, there are areas, such as Dar es Salaam, Kilimanjaro, Arusha, Iringa, Mbeya, etc. which have had all the advantages. Regions such as Pwani, Mtwara, Lindi, Rukwa and others have not reaped from such an advantage. While, a district such as Njombe (Iringa Region) has one or two secondary schools in each ward, for example, districts such as Bagamoyo in Pwani Region had only seven secondary schools of which three were government owned. Most of these are in or around Bagamoyo Town!

Material inequality

What have been shown above are mere figures. These do not say much about the actual schooling situation in many of the schools. This would entail a discussion on the staffing situation, availability of enough class rooms, books and other equipment, pedagogical issues, and the general environment in which the schools are situated. In many schools, as press

reports have continually revealed, many of the schools are in a pathetic situation. Yet one important thing that is revealed by the above figures which generally paint a gloomy picture of the education sector in the country, is the fact that the goals set in the *Tanzania Development Vision 2025*, which envisages a situation whereby "Tanzanians will be living in a substantially developed society with high quality livelihood" may not be reached under the current pace of expansion of the education sector. By that year, Tanzania is supposed to be a country imbued with well-educated people - a learning society.

The Context of the District

Yombo Division, which is situated in the South-East part of Bagamoyo District, has three wards; Yombo, Zinga and Kiromo. Yombo has a total population of 23,088 people (6,477 households). The location of the school is in Mapinga village in Zinga ward, which has seven villages. The ward is served by five dispensaries and seven schools, but all these utilities are under stress because of the inferior nature of the resources and utilities. Besides shortage of medicine and competent staff to man the dispensaries, there is also shortage of teachers, classrooms, desks and houses for teachers. There is no secondary school or any institution of higher learning in the ward, except for Mbegani Fishery Institute, which is for research.

The situation of this ward is best appreciated within the context of the whole picture of the district and the Coast Region as a whole. This region was officially established in 1972, when the former Coast Region was divided to form two regions - Dar es Salaam and Coast.

Topographically, the district is also divided into three distinct zones, namely the coastal belt, the river basins and lowlands, and the highland plateau. The first zone is dominated by the Indian Ocean belt which extends from the northern border of Bagamoyo District with Tanga Region to the northern border of Dar es Salaam Region. This area rises from 0 metres to 100 metres above sea level. It is dominated by sandy loam soils, except for the lower land areas with heavy clay water logged

soils suitable for paddy production. The second topological zone consists of the river basins of Wami (crossing the northern part through Bagamoyo district in a west-east direction) and Ruvu (crossing the district in the southern part and flowing in west-north east direction). These river basins, together with other lowland areas are the main agricultural areas.

The district experiences a typical tropical climate with an average temperature of 28° Centigrade. There are two rain seasons--the long one (lasting for roughly 120 days between March and June) and the short one (lasting for about 60 days between October and December). The former are usually heavy and spread through out the district, and the latter are unevenly distributed and not very reliable. The main rain season (the long one) is the planting season for all crops, especially so for the seasonal crops such as maize, paddy and cotton. The average rainfall in the district is about 800 to 1,000 mm per year.

Coast Region is one of the least populated regions in Tanzania Mainland with only 2.75% of the total population of the country. The population stood at 638,015 people by 1988. Now it is estimated to 823 000 people, with a density of 25.4 people per square kilometre.

The main ethnic communities in the district are the Wazaramo, Wakwere, Wazigua and Wamasai. The Wamasai are cattle keepers and own more than 70% of the cattle population in the district. According to estimates, more than 90% of the population in the district depend on agriculture. Agriculture contributes more than 80% of the district's income. In 1994, Per Capita income for the Coast region stood at TSh 28,149, when the national average was about TSh 147,000 and Dar es Salaam, which ranked highest had a Per Capita income of TSh 197,107.

Vykort från HakiElimu, en NGO som vill få elever och föräldrar att engagera sig.

Agriculture production too small

About 50% of the total dry land is suitable for agriculture. Although the major source of income in the district is agriculture, only about 20% of the land is under agricultural utilization. If distributed equally to the total population, it means that every single person, regardless of age is cultivating an area of about 0.4 ha. The major production tool is the hand hoe. There are hardly any tractors for individual tillers. The main crops cultivated in the region are paddy, maize, cassava, millets (sorghum) and legumes (cow peas) for food; and cashew nuts, cotton, coconuts, fruits and vegetables (oranges, pineapples, mangoes, tomatoes) for cash. Generally, the district does not produce enough food to feed its population.

Livestock and fishing

As far as livestock is concerned, the main type found in Coast region includes cattle, goats, sheep and poultry. According to estimates, of the 116,752 cattle in the region in 1996, 70% were in Bagamoyo. Of the 25,574 goats and sheep in the region, 52% were in Bagamoyo district. Fishing is also important: It is estimated that there were about 4,000 permanent small scale fishermen using outdated fishing gear (gillnets, hooks, ring nets, traps and long lines) and vessels (dug-out canoes and boats) by 1996, contributing to the fishing industry between 10,000 and 15,000 tons of fish per year. There are also commercial fishing companies in Bagamoyo town. Bagamoyo District produces about 27% of the fish in Coast Region. Mbegani Fisheries Institute is located in this district.

Telecommunications

The situation in regard to telephones, faxes and telex has improved as a result of the operation of the cellular phone companies such as Mobitel, Celtel and Vodacom. There are also a few kiosks operating telephone, faxes and even internet services. The above situation notwithstanding, there are services offered by nine or so sub-post offices. Only Bagamoyo town has access to electricity and even in this town, less than 20 percent of the households has access to it.

Health

There are a number of health facilities located in the various parts of the district. At the same time, there is no regional hospital in Coast Region. These include the district hospital in Bagamoyo town. Residents of this district get their services from Kinondoni or Muhimbili in Dar es Salaam. Generally, the hospital services are very poor with a population per bed standing at 2,281 - a very unacceptable ratio.

Life expectancy from the 1988 population census is 48 years. As far as infant mortality is concerned, the rates stood at 174 by 1995, which was relatively better than average performance for Tanzania mainland. The

Region's performance in the immunisation programme has also been generally good, compared to other regions. Perhaps the one area where the region seems to fail the test in this regard is that of nutritional status of children under five. Poverty is the major cause of this situation. And this is more or less compounded by ignorance about feed regimes in some instances among women.

Poor education situation

In terms of education, the first observation to be made with regard to this sector is that the region has among the highest rates of illiteracy in Mainland Tanzania. The reflection of the above is also to be observed in whole sector of education. While the National Education policy of 1995 stipulated that pre-primary school education is formal and compulsory for children aged between five and six years, the region had only 44 pre-primary schools by 1996. Enrolment at primary school in the district is generally below targets for most of the divisions and wards. It is estimated that about 40% of those enrolled drop out of school by the time they complete class seven. The number of boys usually exceeds the number of girls by about 15% as far as the number of dropouts is concerned. There is a substantial shortage of teachers in the district.

As far as secondary education is concerned, there is one government secondary school in the whole district. There are also seven other secondary schools, with three being public and the rest being run by private and religious institutions, and five post-primary technical training centres. The number of these is far below than the requirements in the district. Moreover, the general feature of secondary education in the district is the ratio of boys is higher than that of girls. The largest reason for this is the shortage of schools catering for the female gender, early marriages and pregnancy. Many girls are not sent to secondary schools because they are expected to help with domestic chores. In the case of most villages of south-eastern Bagamoyo, where more than 90% of the population is Muslim, there are strong social pressures which deter families from sending their female children to secondary schools, since the tendency is to be suspicious that they could be contaminated with secular morals. This is despite the fact that there is recognition that educational levels have positive interrelationship with promotion of maternal and child health and family welfare in general, besides other economic, social and political benefits.

Baobab Secondary School

The school is founded and controlled by the Shajar School Association, registered with the government as a non-profit NGO.

The school opened for the first time in January 2005, exclusively for female boarders. The spacious eighteen acre campus is situated immediately adjacent

to the Dar Es Salaam-Bagamoyo road. It is approximately 40 kilometres from Dar and 30 kilometres from Bagamoyo.

Baobab wants to provide a high degree of security, comfort and good food. These three things, we believe, are essential for any good learning environment. The Principal, staff and management of Baobab Secondary School are aware of the problems and barriers girls face during their secondary education. So the school buildings and curriculum have been designed to give them maximum educational opportunities in a secure, calm and sheltered environment.

English: Talk of the Future

Baobab has a highly qualified and committed staff with many international contacts. The school is exclusively English-medium whilst cherishing all that is best in the Tanzanian tradition.

English itself is taught by a variety of modern, highly interactive methods, including conversation seminars. This will ensure that all students reach the high degree of spoken fluency required to operate successfully in higher education and the modern workplace.

Computers and Commerce

In addition to the Tanzanian National Curriculum subjects, Information and Communications Technology (ICT) will be a vital part of the timetable. Every girl spends a minimum of two lessons weekly in the dedicated computer suite and will sit the Computer Studies examination at the end of Form 2.

Business Studies is another important timetabled subject. Baobab Secondary School believes the future African woman needs high level commercial skills combined with the ability to use the rapidly changing world of computer technology.

Healthy Living and Learning

In addition to the main curriculum there is a broad and stimulating range of sports and other activities on offer. Food served in the school's dining hall is varied and largely organic. Most ingredients are supplied by a

Baobab school's Chemistry, Physics and Computer Lab with Administration building.

neighbouring farm. The menu changes daily ensuring a balance of protein, carbohydrates and essential vitamins. No Baobab student will ever be heard to complain, "I'm bored with ugali and beans!"

The school provides full board accommodation to all students. It provides education based on the National Curriculum, that is, Science, Arts and Commercial subjects, namely: Mathematics, English, Physics, Chemistry, Biology, Kiswahili, Geography, History, Civics, Commerce, Economics and Book keeping.

Employment Effect

The school has employed some 60 permanent employees, not to mention temporary and casual labourers. It has therefore reduced the problem of unemployment at the same time channelled income to different people through multiplier effect, thus contributing to the national poverty reduction initiatives.

Achievement

Within 20 months operation the school has enrolled 220 students for form One and two

and Form Five and Six. Come year 2007 we expect to enrol 105 students for Form One and 40 for Form Five.

Problems

The problem faced so far oscillates on the bureaucracy, from registration, loan financing and grants from donors and the government. We seek scholarships for the poor and orphan of this district, laboratory equipment, textbooks, computers etc. We are also looking for a sister school for the purposes of exchange program.

Text and photo provided by

Halfan Swai

email baobabsecondary@excite.com

mobile +255 (0)713 611 538

The text has been modified by the editor to fit the Habari context. Mr Swai is the driving force behind founding the Baobab school. He is also head of SMW Consultants, which is the company engaged in auditing and improving the book keeping for the Bagamoyo Sculpture School

Ditt livs resa! Kultur, bad, klättring, safari, allt kan upplevas i Tanzania.

tel: 021-51075, 023-711666

mobil: 070-3233537, 070-2497853

internet: www.afrikaresor.se

mail: info@afrikaresor.se

Resa längre bort?

Söker Du en pålitlig resebyrå? Då är vi rätt val!

Vi erbjuder:

☒ Kunskap ☒ Erfarenhet ☒ Specialpriser (Raptim)

Världen börjar i Tranås!

Välkommen!

Europa 0140 - 122 80
Afrika 0140 - 141 80
Övr. världen 0140 - 199 80
E-post: info@trans-resebyra.se
www.trans-resebyra.se

SPECIALITET: Flygresor till biståndsländer

Tweyembe Secondary School

Tweyembe är ännu ett exempel på en "non-government" skola, som dock inte är privat på samma sätt som Baobab Secondary School. Den drivs av TIDESO, en NGO för byutveckling i Bukoba-regionen i nordvästra Tanzania, och är till stor del ett resultat av ett 20-årigt samarbete med Hedemora Freds- och Biståndsförening vid Martin Koch gymnasiet. Här följer ett utdrag ur TUPOs utvärdering av samarbetet, huvudförfattare Joyce Sjö.

At the start in 1985 TIDESO admitted 70 students (68 boys and 2 girls). Today Tweyambe Secondary School has a total 603 students, 587 O-level students (299 boys and 288 girls) while there are 16 A-level students of whom only 4 are girls. The low number of A-level girls is attributed to fact that girls do not perform as well as the boys in science subjects. There are 23 teachers of whom 5 teach both at A- and O-levels. A Patron and a Matron are in charge of the boys and girls living in the boarding school hostels.

Two teachers and a headmaster from Martin Koch came to Tweyambe in 1995 as development workers. They lived in simple quarters, furnished with local furniture and material. The three development workers were Berit Gunnarsson, Stig Gunnarsson and Lisbeth Berglin.

Berit worked as mathematics teacher for one year, and after that mainly with rural development. She worked with the woman organization Jumawati in projects with water jars, toilet slabs, stoves and seminars. Being former head master she also assisted

the school administration and served as advisor to the TIDESO Chairman.

Stig worked as chemistry teacher and also equipped the chemistry laboratory. He was also training teachers doing practicals and experiments.

Lisbeth taught geography for three years. She also built up the library and trained teachers and students to use it.

Since the school was new, the Martin Koch teachers started teaching at O-level without teaching materials. But funding for text books was found, so later textbooks could be used – a big improvement.

After the first Swedish teachers' work at the school, many more teachers and students have visited and assisted Tweyambe. They all keep close contact with Tweyambe teachers and former students. The following is a listing of the main support so far offered by Hedemora to TIDESO for the secondary school:

- Buildings: Classrooms, pupils' hostels for boys and girls respectively, teachers' houses, library, administrative buildings, storage rooms, water tanks etc.

- Provision of equipment, books and other teaching material

- Sponsoring the education of teachers, clinical officers, computer experts, economist etc. At the moment two teachers are studying for a degree in education in Kampala. A third teacher will start the same education this year.

- Through funding from Forum Syd, two teachers and a school leader from Hedemora worked as development workers in Tweyambe from 1995-1998

- Support to orphan students by paying their school fees at Tweyambe and for higher education.

- Three Science teachers were trained for eight weeks by Martin Koch teacher colleagues to meet the demands of teaching Advanced Level. This training took place in Hedemora and later in Tweyambe when teachers made a follow up visit from Martin Koch in the summer of 2003. Since the science teachers at Martin Koch had the Tanzanian A-level syllabus, they taught the Tweyambe teachers the whole A-level syllabus in biology, chemistry and physics both practically and theoretically. The teachers worked from early in the morning to late at night and the results in increased competence were impressive.

Tweyambe organizes a Hedemora Day every year with many entertaining and fund-raising activities for TIDESO people. Ambassador Sten Rylander officially visited the school during the Hedemora Day in 2002 and was very impressed by the scale of the activities and how the Hedemora-TIDESO partnership obviously had brought development to the three wards.

Since 2001 Tweyambe does not get Sida funds for improving the school infrastructure. TIDESO is now responsible for the maintenance of the school infrastructure. Tweyambe's major source of income is the school fees paid the students. These funds are used for paying the teachers' salaries and for maintaining the infrastructure.

En kemilektion med experiment på Tweyembe under det årliga Öppet Hus man arrangerar inspirerade av Hedemora.

Foto: Berit Gunnarsson

www.tupo.se

Konsulter för
internationella uppdrag
och utvärderingar

Ett fönster mot världen

Internationella Gymnasiet i Stockholm ägnar en vecka åt barns utbildning i Tanzania. Alla ska ha rätt till en bra utbildning, därför ersätts vanliga skoldagar och lektioner av föreläsningar, seminarier och workshops. Allt för att samla ihop material och pengar till skolor i ett annat land. Följ eleverna under projektveckan och se vilka idéer som växer fram från Sveriges unga för att förhindra fattigdomen i världen!

Internationella Gymnasiet är en friskola som ligger i Liljeholmen i Stockholm. På skolan har vi en stor andel lärare med annat modersmål än svenska, mycket av undervisningen sker på engelska. Förutom det åker vi också mycket utomlands på olika projektresor: I tvåan brukar alla som läser extra språk få chansen att åka och öva språket praktiskt. När man går i trean brukar det anordnas två/tre större projekt som man kan delta i. I år kan man t ex välja mellan Bhutan, Japan och Tanzania.

Något annat som är speciellt för skolan är att vi varje termin har en temavecka som ägnas åt något projekt. Då har man inga vanliga lektioner utan istället seminarier, workshops och föreläsare från olika organisationer. Här är några exempel.

Engelskt dramaprojekt

Höstterminen 2005 hade vi engelskt dramaprojekt. Då blev alla indelade i olika grupper med cirka 8 personer i varje. Sedan fick de en novell från något engelsktalande land, till exempel England, Irland eller USA. Man skulle sedan läsa igenom novellen och spela upp en pjäs grundad på handlingen. Självklart skulle man även försöka härma landets dialekt så bra som möjligt. På fredagen, den sista dagen, visade alla upp sina olika pjäser för varandra med stor succé.

MUN (Model United Nations)

MUN står för ett FN i miniformat. Det är ett projekt som drivs av olika världsländer och vår skola har skickat iväg elever som deltagare till flera av dessa konferenser.

I MUN-projektet försöker vi få våra konferenser att likna officiella. Språket är alltid engelska, och en väldigt byråkratisk sådan. Man är också tvungen att bära formell klädsel, som kostym eller dräkt.

Första dagen fick alla reda på sina grupper och vilket land man blivit tilldelad. Efter det fick man reda på vilka två sakfrågor som skulle hanteras. Sedan skulle man ta reda på exakt vad ens land tyckte i de två frågorna - eftersom det är rollspel får man absolut inte blanda in sina egna åsikter. Under veckan skulle man försöka lösa problemen, med eller utan andra länders hjälp. De sista dagarna ägnades åt konferenser där vi diskuterade förslag och bestämde vilka lösningar som skulle antas.

Tanzaniaprojekt

Internationella relationer är väldigt viktiga för oss här på skolan, men för HABARIs läsare är den här terminens projekt intressant: Utbildning i Tanzania.

Projektets syfte var att sprida information om Tanzania idag från olika perspektiv, samt att informera om de skolor vi samarbetar med. Vi har till exempel precis inlett ett systerskolprojekt med en grundskola i Makunduchi i Dar, Kusini Primary School. Våra treor samt lärare kommer att åka ner till Tanzania i januari, då kommer de att besöka tre skolor och ett barnhem.

Deras resa börjar i norra Tanzania, nära Kilimanjaro. Där besöker de barnhemmet Shalom Orphan Center i Arusha. Därefter beger de sig till Zanzibar och besöker två skolor: Tumekuja Secondary School i Stenstaden och så "vår" Kusini Primary School på södra Zanzibar. Sist men inte minst beger de sig till Dar es Salaam och besöker Barbro Johansson Model Girls Secondary School.

Vi som är kvar i Sverige i vinter har som uppgift att se till att de som åker får med sig pengar och material ner till befolkningen och de behövande skolorna.

Här kommer en sammanfattning av veckan och dess resultat. Först blev vi indelade i grupper med 8-10 personer. Efter att grupperna utsett gruppleddare bestämdes vilka föreläsningar man skulle gå på. Man fick bara gå på fem olika, det gällde att välja så att alla i gruppen blev nöjda.

Bland föreläsarna fanns många av våra egna lärare, men även personer från olika ideella organisationer som Röda Korset och Rädda Barnen. Sida fanns också representerat. Bland de inbjudna fanns två hedersgäster: Helen Kafumba från Tanzanias ambassad samt Lisbet Palme som arbetat för bland annat UNICEF. Deras föreläsningar var obligatoriska.

Till en början gick det ganska segt. Folk vågade inte prata eftersom de inte kände varandra, men så snart vi kommit över den spärren började det diskuteras livligt och idé efter idé kläcktes på löpande band.

När veckan var slut och vi skulle redovisa vad vi kommit fram till träffades alla klassvis. På så sätt fanns det en representant från varje grupp närvarande per klass.

Förslagen och resultaten som redovisades är fantastiska. Det känns så härligt att se

folk engagera sig. Här är bara några exempel av idéer som grupperna hade gjort eller kommer att göra:

En grupp startade en lunchrestaurang för elever och lärare. De fick sponsring med maten, så varenda tjänad krona gick direkt till Tanzanias barn och skolor. Elevrådet ordnade ett café där de sålde bakverk, godis och andra småsaker som de bakat själva.

En annan grupp tänkte att många kommer ge upp projektet när veckan är slut så de bestämde sig för att göra en plan som de också skulle skicka till andra skolor för att få dem att engagera sig.

Att engagera andra skolor var en bra idé tyckte ytterligare en grupp, så de ringde runt till sina gamla grundskolor och frågade om de ville skänka pengarna de får in genom nästa års Operation Dagsverke till skolorna i Tanzania. De fick i alla fall ett par klasser som svarade ja.

Andra försökte den mer vanliga vägen, genom att söka sponsorer bland olika företag, både lokala företag nära skolan, men också genom kontakter. På så sätt fick vi både stationära och bärbara datorer skänkta från ett par företag.

Andra tjänade in pengar med de mer traditionella metoderna; till exempel att panta burkar eller spela musik inne i stan. Många föräldrar började även engagerade sig och hjälpte gladeligen till.

Ett par grupper resonerade kring frågan och kom fram till att de hellre ville skicka ner material än pengar. Deras exempel på projekt blev då att samla in pennor, sudd, och block från elever på skolan eller att gå runt till företag och be om reklampennor, block mm. En grupp gick till ett tryckeri och bad att få allt papper som blir över, medan en annan grupp fick en massa nytryckta kartor över Tanzania och världen.

Problemet när det gäller material, resonerade ytterligare en grupp, är hur man ska frakta ner sakerna till Tanzania (teorna kan inte ta med sig hur mycket som helst i packningen), de sökte därför sponsring för gratis frakt hos kyrkliga föreningar och fraktföretag, med gott resultat.

Till sist har musikgruppen i skolan arbetat med en välgörenhetskonsert som ska spelas i november. Alla biljetttäkter kommer att gå oavkortat till detta projekt.

Alla grupperna kämpade på något enormt under den här veckan och därefter visas även resultaten. Det roligaste är dock inte resultaten, utan snarare att se hur mycket folk faktiskt bryr sig. För det är engagemang vi egentligen behöver. Ingen summa pengar kan gå upp mot en stor och brinnande vilja att göra världen till en bättre plats. Att se ungdomar engagera sig så mycket, och verkligen göra skillnad, det är det som ger mig nytt hopp om Tanzanias framtid.

Helena Bergström

Årskurs två, Internationella Gymnasiet

Barninspirerad film om utanförskap

Vad har en elev på Birkaskolan på Ekerö gemensamt med en elev från Kigogo Fresh skolan i utkanten av Dar es Salaam?

Det undrade ERBAQ's grundare Ewa von Wowern och Regina Kessy under en filmvisning på skolan i december, förra året. Habaris utsände träffade dem och rektorn Poa Aldheim på ERBAQ's Anti-Stigma seminarium i augusti.

Filmvisningen var ett resultat av att Ewas envisa dotter Petronella hade sett ett reportage av Regina som handlade om föräldralösa, aidsdrabbade barn i Tanzania. I reportaget blev Petronella speciellt tagen av den aidssjuka, stigmatiserade pojken Mikidadi som ingen ville leka med. Kanske var det så att hon kunde känna igen sig i honom för att de var 12 år båda två. Eller så var det att hon kunde identifiera sig med hans drömmar om framtiden som inte var helt olik hennes egna. I vilket fall som helst så ville hon dela berättelsen om denna pojke med sin klasskamrater.

Barns perspektiv

Ewa och Regina ville att filmen skulle ha ett barns perspektiv på ett svårt globalt problem. Kanske det kunde väcka upp ett intresse hos de andra eleverna att vilja ta till sig kunskap om situationen i utvecklingsländerna. Därför fick Petronella i uppdrag att formulera sitt eget manus och filmspråk om pojken. Det resulterade i en fantastisk liten 10-minuters DVD som gav oss vuxna och barn både tårar i ögonen men också ett hopp inför framtiden.

Ur Petronellas synvinkel kom känslan av att *Allt är möjligt* och *Inget är för svårt* för att kunna lösas. Hon ingav oss hopp om att det vi kan göra också har ett meningsfullt avslut.

Utanförskap

"Efter filmen behövde vi inte undra mera om vad dessa två länders elever kunde tänkas ha gemensamt! Utanförskap ser likadan ut överallt, i Sverige som i Afrika. Barnens känslor är i grunden densamma var man än befinner sig i världen", -anser Ewa

Behovet av att vara en del i ett sammanhang är lika viktigt för ett tanzaniskt barn som ett svenskt. Detta var upprinnelsen till den idé som sedan dess har blivit ett helt pedagogiskt program för skolorna som utvecklades av ERBAQ. Idag har Birksskolan på Ekerö med rektor Poa Aldheim vid rodret och en dedikerad lärarkår påbörjat ett tre år långt samarbete tillsammans med ERBAQ i det vi kallar ANTI-STIGMA PROJEKTET.

Hela tanken med projektet är att föra klassrummet ut i världen och världen in i klassrummet, säger Ewa von Wowern. Ewa fortsätter; "- barnen kommer att utbildas till ambassadörer mot stigmatisering i alla dess former."

"Tanken är att en stor del av undervisningen under projektets gång kommer att genomföras av eleverna själva. Vi har insett att det är lättare för barn att informera andra barn om känsliga ämnen såsom sex och samlevnad, farliga sjukdomar, förälskelse, mobbing osv." – säger Regina Kessy.

Gemensam hemsida

Gemensamma projektfrågor kommer att lyftas i de båda skolorna och redovisningen av projekten sker på en gemensam hemsida. Där kan elever, lärare och föräldrar läsa de båda skolornas redovisningar och vinklingar av samma frågeställningar, vilket säkert kommer att leda till många intressanta diskussioner och lärdomar, tror Regina.

Kanske är det så att förväntade olikheter kommer att visa sig bli spegelbilder av oss själva.

Dessutom sker en annan typ av växande i denna form av elev till elev undervisning och det är att med lite distans blir det enklare att prata om de svårigheter man själv kan vara utsatt för bakom det trygga skydd det ger att hjälpa någon annan med deras problem. Att växa genom att verka istället för att pekas ut som förövare eller offer.

Detta kan vi redan se i de olika klasserna som ett resultat av det påbörjade ambassadörskapet eleverna har tagit på sig, bekräftar Poa Aldheim. Rektor för Birkaskolan fortsätter; vi såg mycket snabbt att det var förenligt med den svenska skolplanen som går att läsa på www.skolverket.se. Där står, jag citerar; "Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmåga till inlevelse"

Ewa von Wowern, ERBAQ-grundare

ERBAQ

ERBAQ (Empowerment Results in Balance and Quality) är en ideell förening som arbetar bl.a. för barns utveckling och framtid.

ERBAQ är initiativtagare till ett tvärkulturellt projekt som bygger på att skolbarn från olika delar av världen arbetar tillsammans för att eliminera stigmatisering och dess följder.

Du kan läsa mer om vad ERBAQ gör på www.erbaq.se

Regina Kessy, ERBAQ-grundare

”Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förberedas för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränserna. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla en förståelse för den kulturella mångfalden inom landet”. (Lpo 94)

Vi kommer nu att gå in i nästa del av projektet där eleverna ska lära sig mer om sin systerskolas land, Tanzania. Eleverna ska samla information om landet och dess kultur, natur och struktur.

Vi hoppas på många uppslag från Habaris läsare vad som kan tänkas vara intressant för våra elever att ta del av. Så härmed kommer en öppen inbjudan att höra av Er till Rektor Poa Aldheim eller Ewa von Wowern, från ERBAQ med förslag!

Mailadresser: poa@birkaskolan.se eller ewa@erbaq.se

Rektor Poa Aldheim berättar för de svenska eleverna att Kigogo Fresh nu fått el i skolan

Utbildning kostar, men okunskap dyrare!

Nyamuyuya är den första skolan av sitt slag i Tanzania. Det är en privatskola som drivs av en förening för pensionerade lärare i distriktet Njombe i sydvästra Tanzania.

Lärarna såg barn gå utan utbildning. De såg deras lilla pension nästan ta slut innan maten hade blivit köpt. Men de insåg att tillsammans kunde de göra något. År 1997 startade de därför en grundskola. Idag driver föreningen en grundskola från första till sjunde klass samt en secondary school där totalt 33 lärare arbetar och 604 elever studerar.

Föreningens medlemmar är övertygade om att de kan fortsätta att bidra till utbildningssektorn även om de är pensionerade.

- En bra lärare har erfarenhet. Eftersom vi inte använder nya tekniker som datorer så betyder erfarenheterna mer än om man utbildats nyligen. Vi är bättre än de nyutbildade lärarna. De ser till pengarna mer. I klassrummet drar de ner på undervisningen så att de skapar ett behov av extraundervisning på privat basis efter skoltid. Då kan de få extra inkomster, säger Nathan Lwendo, programansvarig på föreningen och en av lärarna på skolan.

Nyamuyuya klarar sig mycket bra när årskurs fyra gör de nationella proven. Nästan alla elever klarade av det förra året och det är därmed en av de bästa skolorna i distriktet. Den viktigaste orsaken till framgången är, enligt lärarna på skolan, att elevantalet är litet i varje klassrum. Den största klassen har 32 elever och den minsta 12.

- Vi har tid att se till varje elevs behov. I en statlig skola så ska en lärare undervisa

upp till 100 elever i ett klassrum, berättar Nathan. Hur undervisar man då?

Ett av problemen i Tanzania har varit att många barn inte börjar skolan. Nationellt är det cirka 20 procent, men i Njombe distrikt har man lyckats få ner bortfallet till 12 procent. Fler skolor har byggts så avståndet att ta sig till skolan har minskat. Idag finns det 212 statliga och fem privata grundskolor i distriktet, som har drygt 400 000 invånare, varav 74 000 är grundskoleelever. Lärartätheten motsvarar 42 elever per lärare. Fram till 2004 hade de statliga skolorna skolavgifter motsvarande cirka 60 kronor per år, men efter att Tanzania fick stora utlandsskulder avskrivna har regeringen tagit bort skolavgifterna. Alla barn ska gå i skolan nu, men fortfarande kvarstår problemen med få bänkar, få lärare, stora klasser och lite material. För de pensionerade lärarna var det därför en utmaning att kunna erbjuda en god utbildning för fler barn.

- Om vi träffar ett barn som inte går i skolan fast det ska det, så försöker vi övertala föräldrarna att ta barnet till vår skola, säger Nathan. Vi vill ge en bra utbildning till alla.

Men deras skola är privat och får inga statliga bidrag. Alla inkomster kommer från skolavgifter som idag är 40 000 shilling per år, vilket motsvarar knappt 300 kronor, för grundskolan och 320 000 shilling/år för secondary school, motsvarande cirka 2000 kr, vilket är avgift även för mat och sovplats.

- Det räcker inte för att klara allt vi behöver, men vi kan inte ta ut mer. Idag är det ändå 20 procent som inte betalar skolavgifterna. Vi slänger inte ut något barn för att man inte betalt, men många föräldrar skäms och låter inte barnet komma till skolan ändå.

Föreningen försöker få föräldrarna att inse vikten av utbildning och deras motto för skolan säger att ”Utbildning kostar, men okunskap kostar mer”.

Lärarna har som mål att kunna ta ut 300 kronor i månaden som arvode. Ibland går det och ibland inte. När de fick stöd från USA för att bygga lärarrum och kontor så skulle de betala hantverkarna själva. Då fick de låta lönen utebli för en tid. Men de fortsätter ändå att undervisa.

- Kroppen fortsätter att arbeta och intellektet fortsätter att användas. Vi får en god hälsa. Vi har fler fördelar här än enbart extrainkomster, säger Nathan och skrattar.

Fredrik Gladh

Yrkesutbildning:

Att lära sig i skolan eller i arbetet

Denna nyutkomna avhandling relaterar till de övergripande frågorna om skolans relevans och var yrkesutbildningen skall äga rum, inom skolans ram eller i arbetslivet. Gunilla Höjlund har studerat hur barn och ungdomar i Tanzania lär sig ett yrke i primärskolan och i företag inom den informella ekonomin. Hur organiseras lärandet till ett yrke i de två miljöerna och hur kan man beskriva sambandet mellan dem?

Frågan om skolan relevans har varit ett genomgående tema i Tanzanisk utbildningspolitik och debatt sedan självständigheten. Olika initiativ att anpassa primärskolan till det liv majoriteten av elever kan vänta sig efter avslutad skolgång är en del av landets utbildningshistoria. Det har handlat om jordbruk och hushållskunskap som ämne i primärskolan och olika former produktionsprojekt, s.k. self-reliance projects.

Stadi za kazi

Ett senkommet initiativ är ämnet Stadi za Kazi som omfattar 19 yrkesområden alltifrån mattflätning till rörmokeri. Under de tre sista åren (Standard V-VII) är det tänkt att eleverna ska specialisera sig på två yrkesområden utifrån vad den enskilda skolan kan erbjuda.

Avhandlingen baseras på observationer av lektioner i ämnet Stadi za Kazi i klasserna fem, sex och sju i fyra skolor och efterföljande intervjuer med lärarna samt intervjuer med och observationer av hantverkare i den informella ekonomin.

Eget företagande

Till skillnad mot tidigare läroplansreformer är det tydligt uttryckt att Stadi za Kazi ska förbereda för eget företagande. Detta kan ses som ett led i en popularisering av eget företagande och entreprenörskap i ljuset av brist på arbete och att sysselsättningar i den informella ekonomin nu är den näst största näringsgrenen efter jordbruk.

De hantverk/yrken som ingick i studien var korgflätning, möbelsnickeri, radioreparation, bilmekaniker, madrassmakare, träkolspismakare, pappersarbete och kvinnogrupsaktiviteter; hantverk och yrken som återfanns i skolornas närområde.

Brist på tid och material

I primärskolan var yrkeslärandet organiserat på ett sådant vis att det mer kunde betraktas som en orientering om typiska kvinnogöromål knutna till hemmet, än som en förberedelse till att försörja sig efter avslutad skolgång. Denna utveckling kan förklaras av att alla elever skulle lära sig samma saker och att elevernas erfarenheter inte togs till vara. Eleverna hade inte tillräckligt med tid att lära sig något ordentligt eftersom yrkesområdena växlade från år till år beroende på undervisande lärares val av områden, och det fanns få tillfällen till individuellt övande. Lärarna var utom i ett fall kvinnor och de valde de yrkesområden som de själva vuxit upp med-tvätta, baka, väva mattor, modellera spis av lera etc. Undervisningen påverkades också av brist på råvaror och verktyg.

“Lärlingskap”

Utbildningen inom den informella ekonomin sker inom ramen för speciella lärlingssystem som bygger på ömsesidiga överenskommelser. Det handlade mer om dagens aktuella behov än om en inbyggd stegvis ordning. Skriftligt material saknades och den tekniska nivån var låg. Gemensamt för de olika hantverken/yrkena var att lärlingarna lärde sig genom att observera och “göra” vilket traditionellt är förknippat med lärlingskap. Ofta arbetade lärlingar och mästare eller läraren som de själva kallade sig sida vid sida och på bilverkstan byggde lärandet till stor del på att ställa frågor.

Det avslutande kapitlet i avhandlingen diskuterar olika aspekter på sambandet mellan de två miljöerna och återvänder till frågan om primärskolan ska förbereda för ett yrke eller vara “akademisk” alltså koncentrera sig på att eleverna lär sig att läsa, skriva och räkna.

Gunilla Höjlund

Lärarhögskolorna i Stockholm och Morogoro samarbetar

Ursprunget var ett uppdrag att professionalisera landets lärarutbildare från Tanzanias undervisningsministerium, med finansiering från Sida.

Ett Teacher-to-teacher program startades. Lärarhögskolan i Stockholm LHS gav en tremånaders utbildning för tio lärarutbildare vid Morogoro Teachers College, som i sin tur utbildade landets lärarutbildare. Detta skedde redan hösten 1998! Därefter fanns LHS kvar som back-up i fem år med olika korta insatser; forskningsprojekt, magisterutbildning etc.

Eftersom LHS de senare åren var kvar i ringa utsträckning sökte LHS medel från Linnaeus-Palme utbytesprogram och har mellan åren 2000-2006 (våren) haft lärar- och studentutbyte. En femårsgräns sätter nu stopp för det programmet. Detta innebär att i dagsläget är samarbetet marginaliserat; det handlar nu bara om MFS - arbeten (Minor Field Studies) med handledning från Morogoro; tre LHS - studenter kommer också att studera en termin i Tanzania i Morogoro på egen bekostnad.

Vocational skills formation in communities of practice - Experiences from primary school and the informal economy in Tanzania

Gunilla Höjlund. Stockholm Institute of Education Press (HLS Förlag) 2006.
ISBN91-7656-616-1

Avhandlingen som lades fram i den 29 september 2006 på Lärarhögskolan i Stockholm har gjorts inom det institutionella samarbete som funnits mellan Lärarhögskolan och Morogoro Teachers College och det Sida finansierade College Education Tutors Program (1997-2003). Det mesta av fältarbetet är gjort inom ramen för ett SAREC-forskningsprojekt.

Tidningskrönikan:

11 000 flyktingar tvingas ut

Tidningarna i Tanzania har under hösten skrivit en hel del om de problem torkan fört med sig: Energibrist, stigande oljepriser och elransonering.

Positivt är rapporter om kampen mot narkotikan - många knarkhandlare påstås ha flytt landet inför risken att bli ställda inför rätta.

Tanzania har alltsedan folkmorden i Rwanda och Burundi i början av 90-talet haft många flyktingar. Flertalet har återvänt men åtskilliga har stannat. Kravet på att s k illegala immigranter skall återvända ökar. I december beräknas en repatriering av 11.000 flyktingar i Kasulu-distriktet börja. De skall föras tillbaka till Burundi.

Så har en liten skandal blåst förbi: Kikwetes hustru tog det omdiskuterade och dyra presidentplanet till Swaziland. Hon närvarade vid en ceremoni där landets kung bland ett antal paraderande oskulder valde ut ytterligare en hustru. Omdömeslöst tyckte inte bara kvinnoaktivisterna.

- Oloph

September

1/9 Upplopp vid gränsen till Zambia.

Invånare i gränsstaden Tunduma gick till polisstationen i Nakonde på andra sidan gränsen för att protestera mot att en landsman avlidit i polisens arrest. De bar plakat med texten "Vi är trötta på er brutalitet". Folkhopen kastade sten mot polisen som öppnade eld och använde tårgas. Flera lastbilar och hus sattes i brand och butiker plundrades. Tre tanzanier skadades av kulorna, en av dem allvarligt och fördes till sjukhuset i Vwawa. Situationen blev lugnare när soldater och polis på båda sidor patrullerade gränsen. (Majira , Tanzania Daima, Nipashe, Mtanzania)

2/9 Zambia beklagar gränsbråket.

Polischefen Said Mwema förklarar att Tanzania inte tolererar att dess invånare blir brutalt behandlade inom eller utom landets gräns. Han manade till lugn och förklarade att regeringen kommer att ta upp incidenten vid gränsen i Tunduma med Zambia, som redan tillsatt en undersökningskommission. Den tanzanian som avled i polisarresten skall obduceras. (Mwananchi, Majira, Mtanzania, Nipashe)

Farligt vara beroende av biståndsgivare.

President Jakaya Kikwete förklarade i ett direktsänt radio- och tv-tal att programmet mot fattigdom borde vila på inhemska

resurser. Beroendet av främmande bidragsgivare kan leda till att fattigdomen permanentas därför att de kan stoppa sin hjälp när som helst. "I vårt valmanifest lovade vi att jordbruket skulle utvecklas. Vid valet 2010 kommer vi att dömas efter vad vi åstadkommit. Vi måste visa resultat och jag vill inte bli tagen på sängen 2010" förklarade Kikwete. Han beklagade att medan Tanzania använder bara 8 kg gödningsmedel per hektar används 27 kg i Malawi och 63 kg i Sydafrika. (Mwananchi, Tanzania Daima, Nipashe)

Zanzibar-födde Freddie Mercury

Zanzibar stoppar gayfest. Planerna att fira minnet av brittiske rockartisten Freddie Mercury i Zanzibar har stoppats efter protester från en rad muslimska präster. Festivalen beräknades samla mer än 200 homosexuella från hela världen, och betraktades av de religiösa ledarna som ett hot mot moralen och en spridning av dekadens. Freddie Mercury avled i aids 1991 i London och festivalen skulle ha hållits till minne av att hans födelse för 60 år sedan. (Mwananchi, Majira)

3/9 Presidentens ämbetsrum partikontor.

Kritik har riktats mot president Kikwete för att ha förvandlat presidentens ämbetslokaler till kontor för regeringspartiet CCM. Han anklagas för att hålla möten med CCMs centralkommitté i presidentbyggnaden i stället för i partiets lokaler i Dodoma eller

Dar es Salaam. Ett par oppositionspartier har frågat om även de kan hålla sina möten i presidentens lokaler. (Tanzania Daima)

4/9 "Regnmakare" till Mtera-dammen.

Premiärminister Edward Lowassa önskar att ett institut i Thailand sänder experter till Tanzania för att undersöka möjligheterna att med hjälp av institutets teknologi fylla kraftverksdammen i Mtera. (Mtanzania, Nipashe, Mwananchi, Majira)

7/9 Korruptionen allt värre.

Vid ett seminarium för African Christian Journalists i Dar es Salaam förklarade förre premiärministern, domaren Joseph Warioba att korruptionen finns kvar och växer trots alla ansträngningar att bekämpa den. Och än värre är att politisk makt är kopplad till mutor. "Vi har hamnat i en situation att en ledare som sätter sitt namn på ett papper förväntar sig en muta som en rättighet. Journalister har en uppgift att mobilisera massorna och agera förtrupp", uppmanade Warioba (Warioba ledde den stora korruptionsutredning som publicerades för mer än 10 år sedan) (Mtanzania)

Fångvårdspersonal skor sig.

I ett öppet brev till president Jakaya Kikwete från "fångvaktare i Iringa-regionen" hävdas att fängelsets administration "stinker" av korruption. Den finns ända från toppen där chefer utnyttjar fängelsets ensamrätt vid försäljning att berika sig själva ned till fångvaktare som kräver ersättning för att lämna ut en blankett eller ge extra mat till en fånge. "Vi bönfaller er, Mr President, att ingripa och stoppa denna horribla situation som blivit otyglad i fängelserna" skriver fångvaktarna. (Tanzania Daima)

8/9 Oskäligen båtavgifter

Regeringen i Zanzibar har tillsatt en kommission att granska de stigande biljettpiserna på båtlinjerna mellan Zanzibar, Dar es Salaam och Pemba. Regeringens policy har varit att tillåta konkurrens i syfte att få ned priserna men rederierna har bildat karteller som ökat priserna och säljer biljetter på en svart marknad. Priset med en snabbbåt från Zanzibar till Dar es Salaam har ökat från 17 000 till 20 000 TSh. (Majira)

9/9 Kryddnejlikorna privatiseras.

Regeringen i Zanzibar har än en gång meddelat att man ämnar privatisera handeln med kryddnejlikor som de senaste 42 åren sköts av den statliga handelskorporationen (ZSTC). Bönderna har länge klagat över de låga priserna från ZSTC som betalar 3 500 TSh för ett kg kryddnejlikor mot 8 000 i Tanga på fastlandet eller 12 000 i Mombasa i Kenya. Både president Karume och hans företrädare Salmin Amour har lovat att nejlikemarknaden skall privatiseras. Under

Kikwete oroas av jordbruks(o)utvecklingen

*Kryddnejlikan
minskar i
betydelse för
Zanzibar*

tiden har människor arresterats för att ha haft kryddnejlikor hemma och anklagats för smuggling. Det statliga monopolet på kryddnejlikor brukade motiveras med att de svarade för 90 procent av nationens inkomster. I dag har denna andel sjunkit till 30 procent. (*Tanzania Daima*)

Brist på lärare. Bristen på lärare i de statliga skolorna tvingar föräldrar att skicka sina barn till privata skolor, förklarar utbildningschefen i Dodoma, Hamisi Maulidi. Av 2 440 elever på högstadiet vände sig 1 379 till privata skolor. 1 574 lärare saknas i de statliga skolorna. De som finns är överansträngda vilket påverkar resultaten. (*Majira*)

13/9 Barnarbete i gruvor. Direkt efter den kontroversiella filmen om fiskeindustrin vid Victoriasjön kommer en om barnarbete i tanzanite-gruvorna i Mererani-disriktet. Under titeln *Gem Slaves* (ädelstensslavar) - Tanzanias barnarbetare. Filmen som har premiär i New York väntas väcka uppmärksamhet särskilt hos barnorganisationer. Den visar att medan ädelstensindustrin tjänar 300 miljoner pund per år sänds 4000 barn i åldern 8 - 14 år ned i trånga gruvgångar för endast ett mål mat som lön. (*Mwananchi*)

14/9 Regeringen tillät film. Informationsdepartementet gav tillstånd att filma om barnarbete i gruvorna. Det gavs till William Randolph och Jandries Groenendijk från IRIN som är ett FN-organ. Den ansvarige tjänstemannen i gruvdistriktet vägrade först släppa fram teamet till Mereani "Vi har en ordning som innebär att ingen tillåts resa till Mereani utan vårt tillstånd. Ändå reste de och resultatet är en dokumentär som förnedrar och smutskastar vårt land". (*Mwananchi, Tanzania Daima*)

Partiet vimlar av korrupta ledare. Veteranen i regeringspartiet CCM och tidigare ledare för disciplinkommittén, Paul Sozigwa, förklarar att partiet förlorat sin goda moral. Han säger sig kunna urskilja ett betydande antal CCM-medlemmar som mutat sig fram till ledande positioner. Ujamaa-ideologin har förlorat sin glans och ersatts av krav på makt och rikedom. Vi har glömt partiets troslära att korruption är rättvisans fiende. Förr kunde korrupta ledare bekämpas därför att de var få, nu dominerar de partiet. Sozigwa förklarar att han slogs för en plats i partiets exekutivkommitté men utan framgång då han vägrade att ge mutor. Han har nu dragit sig tillbaka till sin gård. Han var en välkänd radoröst på 60-talet och Nyereres pressekreterare innan han gav sig in i politiken. (*Rai*)

16/9 Lärare arresterade för fusk. Tio lärare i Geita har arresterats för att mot betalning ha lämnat svar till elever vid en examen. Priset var 20 000 TSh för varje svar. En fälla gillrades och lärarna togs på bar gärning med frågor och svar och namn på elever som betalt. Examsöversvakaren försökte svälja papperen när hon greps. Hon hade 260 000 TSh som var hennes del av bytet. (*Majira, Tanzania Daima*)

17/9 Missbruk av presidentplanet. Det omdiskuterade presidentplanet som anskaffats för mångmiljonbelopp har nu använts av hustru Salma för personliga utflykter. Den 29 augusti flög hon med presidentplanet till Swaziland för att närvara när kungen där valde sin fjortonde hustru. Resan har av genderaktivister betecknats som missbruk av offentliga resurser och en förolämpning mot kvinnor. För två månader sedan rapporterades att president Kikwete undvek att använda jetplanet på grund av de höga kostnaderna. Han ämnade använda planet enbart för resor i Afrika då det vore besvärande att flyga till väst och be om bistånd medan biståndsgivarna själva använde reguljärt flyg. (*Tanzania Daima*)

Salma Kikwete flyger med presidentplanet

Kikwete återtar regeringshus. President Kikwete har startat processen att köpa tillbaka hus vilka såldes till ministrar, tjänstemän och politiker under den förra regeringen. En del köpare har fortfarande inte betalat hela priset och andra har hyrt ut dem till NGOs och privata företag. Beslutet att återköpa husen beror på att många tjänstemän nu bor på hotell i väntan på bostad. Efter 2002 har omkring 6000 av regeringens hus blivit sålda. (*Mtanzania*)

19/9 Droghandlare namngivna. På uppmaning av president Kikwete har flera personer namngett droghandlare. Brevet innehåller 58 namn fördelade på tre ligor. En del av de namngivna är mäktiga affärsmän, politiker, statstjänstemän och även präster. (*Mwananchi*)

22/9 Lipumba: Kikwete håll dig hemma! Ordföranden i oppositionspartiet CUF, professor Ibrahim Lipumba, uppmanar president Kikwete att dra ned på de många resorna utomlands och koncentrera sig på inhemska problem som energibristen. "Han har rest till USA två gånger för att locka investerare. Hur lockar man investerare om landet har brist på energi?" Kikwete har besökt 24 länder och under sina första åtta månader tillbringat två månader utomlands. (*Mwananchi m fl*)

Kvinnor tackar nej till HIV-medicin. Medan HIV-smittade människor jorden runt frågar efter ARV (Anti-retroviral) tackar många i Zanzibar nej trots att den är gratis.

En läkare i norra regionen, Mtumwa Ame, förklarar att där finns ett stort antal smittade människor men bara fyra av dem har kommit för att hämta medicinen. I Pemba och Unguja är fördomarna mot HIV-smittade mycket framträdande. Det avskräcker folk från att ta blodtest. Zanzibars Aids-kommission beräknar att omkring 6000 personer i Zanzibar är smittade. (*Majira*)

23/9 Lärare skall bära kostym. Utbildningschefen I Kahama, Emmanuel Makala, har instruerat alla läkare i distriktet att klä sig i västerländska kostymer och se presentabla ut som ett exempel för andra tjänstemän. De som vägrar kommer att straffas. (*Nipashe*)

Energikrisen tömmer skattekistan. På grund av strömvabrotten sjunker företagets produktion och därmed även skatten till staten. Skatteintäkterna i september var mycket lägre än i juni. Situationen kan förvärras om Bank of Tanzania trycker upp nya sedlar för att tillfredsställa regeringens behov av medel att betala löner. (*Tanzania Daima*)

28/9 Häktningsorder för yttrande. En domstol i Kisutu har utfärdat en häktningsorder till ordföranden i Tanzanias arbetarparti Augustine Mrema och två ledare för organisationen Advokater för Miljöaktiviteter i Tanzania. De tre står åtalade för ett uttalande att 52 gruvarbetare blivit levande begravda vid gruvorna i Bulyanhulu. De tre ställde inte upp i domstolen när målet ropades upp. (*Majira*)

Poliserna är själva skurkarna. Ungdomskvinno- barn- och arbetsministern Asha Abdallah Juma i Zanzibar förklarar att poliser ofta gör skolflickor med barn och sedan vägrar att ta sitt ansvar. Detta yttrades på ett möte för höga tjänstemän från ministeriet, polisen och åklagarväsendet. Statssekreteraren i ministeriet Khalid Salim Mohammed presenterade en rapport som visade att poliser är de största bovarna när det gäller att negligera sina barn och kallade till ministeriet vägrar de att infinna sig. Problemet har rapporterats till polisledningen men ingenting har

Lipumba: Kikwete skall hålla sig hemma!

hämt. Juma hävdade att det är en våg av våld mot kvinnor och barn. Ministeriet får varje månad in ett 70-tal fall av vanvård, sexuella trakasserier och våldtäkt mot barn. "Det är svårt att upprätthålla lagen när de som skall göra detta själva är förövarna", sade ministern. (*Tanzania Daima*)

30/9 Flygplatsen i Dar måste byggas om. Flygplatsen i Dar es Salaam som har det ståtliga namnet Mwalimu Julius Kambarage International Airport är i dåligt skick, utrymmena för små och utrustningen otillräcklig. Lokaler är desamma som när flygplatsen byggdes 1984 men trafiken har ökat, de senaste åren med åtta procent per år (*Majira*)

Oktober

1/10 Sälja mat i Ramadhan tillåtet. Statsåklagare Omar Makungu förklarar att det inte finns någon lag som förbjuder försäljning av mat under Ramadhan. Det är mot lagen att arrestera någon för att ha sålt mat under den muslimska fastemånaden säger åklagaren i en kommentar till att James John Sakubu (28) förts till domstol på felaktiga grunder. Det finns förbud mot att äta offentligt men inte att offentligt sälja mat. Islam förbjuder inte försäljning av mat och resande, sjuka, barn och gamla är undantagna från kravet på fasta. (*Nipashe, Tanzania Daima*)

3/10 Feminister kritiserar First Lady. Ett nätverk av organisationer för kvinnors rättigheter och jämställdhet fördömer president Kikwetes hustru för att hon besökte den traditionella Reed Dance i Swaziland. Man kallar det slöseri med allmänna medel att delta i förtryck av kvinnor. Reed dance är ett årligt evenemang där tusentals halvnakna oskulder paraderar för kungen som väljer ut en av dem, det senaste tillskottet i samlingen av hustrur. (*Mtanzania, Mwananchi, Tanzania Daima*)

6/10 Lipumba kritiserar Kikwetes besök hos Bush. Ibrahim Lipumba, ordförande i oppositionspartiet CUF förklarade att president Kikwetes resa till USA var meningslös eftersom USA saknar en konkret plan att hjälpa Afrika ut ur fattigdomen. Tanzanias främsta biståndsgivarna är Världsbanken, England, Nederländerna, EU, Danmark, Sverige, Japan, Norge och Tyskland, medan USA finns i botten. "Det

Lipumba: USAs bistånd inte mycket att ha! Bush här på besök i Uganda

Ban Ki-moon mutade Tanzania?

rikaste landet söker inte ens uppnå de 0,7 procent som är det internationella målet utan hänger efter med 0,2 procent. USA har använt mer resurser på invasionen och ockupationen av Irak än på utvecklingsstöd till Afrika söder om Sahara sedan 1960. (*Nipashe, Mwananchi, Tanzania Daima*)

7/10 Kulturministern kritiserar TVT. Kultur, sport och informationsministern Mohammed Said Khatib förklarar att han inte är nöjd med programmen i Television Tanzania (TVT). Företaget saknar kreativitet och innovation och bevakar huvudsakligen Dar es Salaam i nyheterna som dessutom inte sänds enligt tablån. (*Mtanzania*)

9/10 Sydkorea mutade Tanzania rösta rätt. Times of India hävdar att Sydkoreas löfte till Tanzania om 18 miljoner dollar i form av utbildningsstöd var en muta. När Ban i maj besökte Tanzania lovade han dessutom att hjälpa till att bygga broar och vägar utöver de 4,7 miljoner som Korea satsat mellan 1991 och 2003. En FN-tjänsteman förklarar att det var en händelse att Sydkoreas bistånd till Afrika och andra fattiga länder ökade samtidigt som Ban tävlade om posten som generalsekreterare i FN. (*Mwananchi*)

11/10 Kvinnliga fångar illa behandlade. Kvinnor som sitter fängslade i Karanga i Moshi har klagat över att fångvaktarna misshandlat dem genom att klä av dem nakna och tafs på dem under inspektioner. De hävdar också att fångvaktarna tar mat och annat som skickats till dem av anhöriga. Om de behöver besöka fängelsesjukhuset krävs de på 1000 TSh som muta. De som betalar mer förs till bättre sjukhus. Fängelsechefen Joel Bukuku förklarar att inspektion av fångar är tillåten särskilt som många smugglar narkotika och cigaretter. I vissa fall är "särskild" undersökning nödvändig, förklarar han. När det gäller stöld och mutor skall en undersökning göras och de skyldiga straffas. (*Nipashe*)

14/10 Narkotikamaffian flyr till utlandet. En del av dem som beskrivs som medlemmar av ett inhemskt narkotikasyndikat har flytt till Kenya, Uganda och Indien. Det gäller 17 av 74 personer vilkas namn överlämnats till president Kikwete. En av dem, en prominent affärsman finns nu i Indien. Ligan fick stora skälvan när Kikwete vid en presskonferens förklarade att han hade alla namnen och att han överlämnat dem till "passande myndighet för åtgärder". Drogmarknaden har fått minskad tillförsel och priserna har stigit. (*Nipashe*)

16/10 Oljeraffinaderi byggs i Dar es Salaam. Ett oljeraffinaderi kommer att byggas av ett lokalt företag i samarbete med ett brittiskt konsortium. Ett område på 350 tunnland har förvärvat i Kigamboni i Temeke-distriktet. (*Nipashe*)

17/10 Gatuförsäljare stämmer kommun. Gatuförsäljarnas förening har stämt kommunen i Ilala och kräver 2,05 miljoner TSh för skador när deras ägodelar förstördes när de vräktes från sina kiosker. (*Mtanzania, Mwananchi, Majira*)

Dödsdömda i hungerstrejk. Omkring 90 dödsdömda i Isangafängelset i Dodoma har inlett en hungerstrejk. De intagna klagar på den dåliga maten och vill att premiärminister Lowassa skall besöka fängelset för att se under vilka förhållanden de lever. De resurser som avsatts för mat, medicin och logi har stulits. (*Majira*)

20/10 Krisen dämpar ekonomin. Bank of Tanzania förklarar att energikrisen slår hårt mot ekonomin. Bruttonationalprodukten beräknas sjunka från 7 till 5,9 procent. Finansminister Zakia Meghji förklarar att statsbudgeten fortfarande är robust. (*Mwananchi, KuliKoni*)

Hamnen i Mombasa passerar Dar? Hamnen i Dar es Salaam kommer att passeras av Mombasa i Kenya om inte något görs mot de långsamma lastningarna och lossningarna i Dar. Källor förklarar att många rederier funderar på att omdirigera laster till Mombasa för att spara tid och pengar. Ett av dem, Diamond Shipping Services Limited, drabbades av extra kostnader när deras fartyg skulle lossa bilar. Bara fem chaufförer fanns på plats i stället för de 50 som utlovades. Hamnmyndigheten förklarar att förseningen berodde på importörerna själva. (*KuliKoni*)

21/10 Jägarfolk förlorar mark. Hadzabestammen i Mbuludistriktet har vädjat till president Jakaya Kikwete att vidta åtgärder mot de ledare som sålt deras område till främmande investerare. Ett företag, UAE Safari Limited, har slagit upp sina läger och delat in marken i jaktområden. Hadzabe är oroade för att detta kommer att hota deras överlevnad som jägare och samlare. (*Nipashe, Majira*)

Kikwete fem dagar i Zanzibar. President Kikwetes beslut att ta fem dagars "andningspaus" i Zanzibar har fått olika tolkningar. Regeringen på Zanzibar säger sig inte förstå avsikten medan oppositionspartiet CUF tolkar besöket

Hadzabe: Jägarfolk förlorar mark

Mkapa för positiv till Mugabe?

som ett försök att lösa upp det politiska dödläget på öarna. Kikwete har bl a träffat den före presidenten i Zanzibar, dr Salim Amour och bjudit företrädare för olika samhällsgrupper på middag. Det unika besöket är det allmänna samtalsämnet i Zanzibar. (*Nipashe, Tanzania Daima*)

25/10 Zimbabwe-nej till Mkapa. 350 NGOs i Zimbabwe underkänner före presidenten i Tanzania, Benjamin Mkapa, som medlare i Zimbabwes politiska kris. Mkapa kan inte klara uppgiften på grund av hans uppenbara sympatier för president Mugabe. (*Tanzania Daima*)

26/10 Magufulis älskarinna fick hus. Det har avslöjats att ett av statens hus såldes till Sundi Malome som har ett barn med minister Magufuli. När kontraktet skrevs beskrevs Sundi Malome som studerande vid universitetet vilket på Magufulis order senare ändrades till att "Sundi är vid universitetet". Även Magufulis bror fick vid samma tillfälle köpa ett hus. (*Rai*)

Hamad ger Kikwete tre villkor. Generalsekreteraren i oppositionspartiet CUF, Seif Shariff Hamad, har ställt tre villkor för lösning av det politiska dödläget i Zanzibar. Det första är bildandet av en övergångsregering bestående av neutrala och rättvisa zanzibariar som bl a skall förbereda nya val. För det andra skall dessa val ske under övervakning av FN. Det tredje villkoret är att en koalitionsregering bildas där CCM och CUF har lika möjligheter. (*Tanzania Daima, Majira, Mwananchi, Nipashe*)

27/10 Muslimer kräver vigselrätt. National Muslim Council of Tanzania (Bakwata) i Tanga klagar över att vissa statliga organ inte accepterar vigselbevis utfärdade av dem. Organisationen begär att regeringen ingriper och stoppar dessa "trakasserier" av muslimer. Annars kan det leda till missnöje och oroligheter. (*Mtanzania*)

Oster Bay privatiseras? Rätten för allmänheten att promenera längs Oster Bay kan upphöra därför att Kinondoni Municipal Council har för avsikt att låta privatisera den 2,5 kilometer långa strandpromenaden från Coco Beach till polisens mässbyggnad. Protester väntas komma från Coco Beach, Peacock Hotell, Ocean View Apartment, Bar Bellars, Well Worth Hotel, Alphonse Buhtawa, Brain Holdings och Q Consultants. (*KuliKoni*)

Muslimska hallåmän strejkar. Hallåor och hallåmän vid Koranens röst som ägs av Nationella muslimska rådet i Tanzania (Bakwata) har inlett en strejk i syfte att få ledningen att betala de löner de inte fått det senaste halvåret. Stationen startades 2001 av en privatperson och togs över av Bakwata 2003. (*Mwananchi*)

Hadzabe-folket är ingen turistattraktion! Hadzabe protesterar mot att vissa NGOs utnyttjar dem som turistattraktioner. En del organisationer behandlar den etniska minoriteten som sin privata tillgång men bryr sig inte om att hjälpa till att skaffa vatten, sjukvård och utbildning. Mellan 2 600 och 3 000 hadzabejägare bor i Mbuludistriktet. (*Tanzania Daima*)

31/10 11 000 immigranter sänds tillbaka. Myndigheterna i Kasulu-distriktet har beslutat att tvinga 11 000 illegala immigranter tillbaka till Burundi i december. Arbetet med att identifiera och fastställa vilka som är "illegala flyktingar" har redan startat. (*Majira*)

November

1/11 Ännu fler knarkkungar avslöjade. Utöver en lista på 100 påstådda narkotikahandlare har en lista på ytterligare 29 namn lämnats till president Kikwete. Listan innehåller en del prominenta affärsmän och en frikyrklig biskop som opererat i Tunduma nära gränsen till Zambia. Namnen har liksom i den första listan lämnats av unga missbrukare som beslutat att samarbeta med myndigheterna. (*Nipashe*)

3/11 Konvention mot tortyr skrivs under. Inrikesdepartementet samlar in sypunkter på den internationella konventionen mot tortyr innan den godkänns av regeringen och ratificeras av parlamentet. Förslaget berör också kroppsaga i skolor och dödsstraff. (*Mtanzania, Mwananchi*)

Piratböcker hotar bokindustrin. Förläggare av skolböcker hotas av piratföretag som trycker billiga kopior utomlands och importerar dem till Tanzania, säger ordföranden i Publishers Association of Tanzania (PATA), Khalaf Rashid. (*The Guardian*)

Inga privatägda tidningar i fängelset. Ledningen i Karangafängelset i Moshi har förbjudit privatägda tidningar och tv för de intagna. De enda tidningar som tillåts är den regeringsägda Daily News och Uhuru som utges av regeringspartiet CCM. Den enda tv-kanal för fångarna är den statliga TVT. (*Tanzania Daima*)

Registrering av Burundi-flyktingar i Kasulu

Elisa ovan har huvudrollen i Hyena Square, stark film om droger, HIV och prostitution i Dar. DVD finns på Röda Korset!

Karume ser gärna Zanzibar i IOC. President Amani Karume vill gärna att Zanzibar ansluter sig till Organization of Islamic Countries (IOC) som en del av Tanzania. (*Nipashe*)

Karume önskar en tredje mandatperiod? President Karume förklarade vid ett möte att "de äldste" uppmanat honom att ändra konstitutionen så att han skulle kunna ställa upp för ett tredje mandat vid valet 2010, I samma andetag förklarade han att inte hade några intentioner att stanna kvar då han var säker på att "det finns kapabla ledare inom CCM" Hans företrädare dr Salmin Amour sökte ändra konstitutionen men stoppades av partiledningen. (*Nipashe, Mwananchi, Tanzania Daima*)

6/11 Pirater angrep dhow. Fyra pirater beväpnade med knivar och machetes anföll vid 23-tiden en dhow (fartyg med latinsegel) på väg till Dar es Salaam. Tre av de nio passagerarna sårades och fördes till sjukhus. Piraterna kom över personliga tillhörigheter, pengar och en del av lasten. (*Mwananchi*)

8/11 Präster stöder Kikwetes kamp mot narkotikan. 4920 präster från olika trossamfund uppmanar parlamentsledamöter som är involverade i drogaffärer att avgå innan deras namn publiceras. Vid en särskild ceremoni bad de församlade för framgång i kampen mot droghandlare och för president Kikwetes hälsa och säkerhet. (*Nipashe*)

12/11 Flyg kunde inte landa. Ett flygplan från Precision Air med 16 passagerare misslyckades med att landa på Zanzibars flygfält som saknade el. Planet cirklade över flygplatsen och fortsatte till Dar es Salaam. Orsaken var strömavbrott på det nationella nätet och det ena av reservaggregaten var trasigt och det andra saknade bränsle. "Ni förstår, maskiner är som människor, om de är överarbetade kollapsar de" förklarade flygchefen Malik Mohammed, som sökte tröst i att samma problem uppstått vid öns största sjukhus. (*Nipashe*)

13/11 Oljetankrar i kö i Dar. Flera oljetankrar trängs utanför hamnen i Dar es Salaam i väntan på att komma till hamn och lossa sina laster. Ett par fartyg har väntat nästan tre veckor. Ett skepp för ankar kan kosta importören 35 000 dollar per dag. (*Tanzania Daima*)

Växer det filmregissörer i Bukoba?

Denna nyutkomna avhandling relaterar till de övergripande frågorna om skolans relevans och var yrkesutbildningen skall äga rum, inom skolans ram eller i arbetslivet. Gunilla Höjlund har studerat hur barn och ungdomar i Tanzania lär sig ett yrke i primärskolan och i företag inom den informella ekonomin. Hur organiseras lärandet till ett yrke i de två miljöerna och hur kan man beskriva sambandet mellan dem?

Beatrix Mugishagwe är den betydligt mer erfarna av de två. Hon har fått sin filmutbildning i Tyskland under de år hon var ansvarig för Deutsche Welles sändningar på swahili. Sedan några år är hon tillbaka i Tanzania och nu den pådrivande kraften i filmbolaget "Abantu Vision". Född i Muleba, Bukoba fick hon sin vidareutbildning i Kenya och gifte sig med professor Maliamkono vid universitetet i Dar-es-Salaam. Beatrix är en känd gestalt i universitets- och politiker kretsar i Tanzania genom sin kunnighet och sitt både kritiska och konstruktiva engagemang. Hennes dokumentärfilm "Tunajivunia" (Vi känner oss stolta) om Benjamin Mkapa 10 år som president är visserligen ett beställningsverk av regeringen och har visats på TV i Tanzania. Som sådan kan den visst uppfattas som propaganda. Men den har många förtjänster och vore väl värd – liksom "Tumaini" – att visas även på svensk TV som en nödvändig motvikt mot den ojämförligt mer vinklade Darwin's Nightmare. Förutom Tanzanias problem visar den också på mycket av det positiva som skett under denna period i landet. Det behöver vi också få se!

Långfilmen "Tumaini" är nyligen inspelad i Bukoba och Mwanza. Det har fått flera priser vid smärre filmfestivaler, senast nu i juli vid "Festival of the Dhow Countries" på Zanzibar med deltagande filmer från alla länder runt Indiska Oceanen. Den har väl för många i vårt land ett något långsamt tempo – och saknar förvisso de hopplöst mörka scenerna i Darwin's Nightmare! Men den som vistats i området kring Victoriasjön blir tacksam över filmens inklämmande människo- och naturskildringar. Fram för allt möter vi den hårda verkligheten för föräldralösa barn och familjer som lever i skuggan av AIDS med alla dess svåra följder för livet i byarna. Man upplever filmen som mycket sann. Men den förmedlar inte hopplöshet, vilket filmens namn ("Hopp") också vill ange! Amatörskådespelarna är oväntat bra. När vi i januari mötte Beatrix i hennes vackra hus på berget strax söder om Bukoba hade hon just kommit tillbaka från en tur i Muleba-distriktet där hon visat sin film i byarna och åstadkommit samtal om HIV mellan tusentals människor.

Just nu arbetar hon med ett större filmprojekt, "Africa's Unsung Heroines"

där hon försöker lyfta fram ett antal framstående afrikanska kvinnor, kända i hela världen bl.a.: Anna Tibaijuka från Tanzania, Wangari Mathai från Kenya, Liberias president Ellen Johnson-Sirleaf och världsrekordhållaren på löpning 800 m, Maria Mutola från Mocambique.

Den andre unge filmregissör jag mötte är Josiah Kibira jr, son till den kände lutherske Bukobabiskopen och presidenten för Lutherska Världsförbundet med samma namn. Sedan 20 år bor han i Minneapolis, USA, där han försörjer sig som framgångsrik bankman. Fritiden ägnar han åt sina filmprojekt. Men han tillbringar också varje år en period hemma i Bukoba hos sin mor och resten av familjen, ibland med sin amerikanska hustru och barnen. Hittills har han gjort två filmer, "Bongoland" och "Tusamehe" på eget bolag – "Kibira Films". Här är det tydligt, att det är en amatörfilmare som provar sig fram. Men filmerna lämnar ingen oberörd. De mer eller mindre lyckade skådespelarna är immigranter från Tanzania, vänner ur regissörens vidsträckt kontaktnät. Filmen "Bongoland" från 2003 (fiktivt namn för Tanzania) handlar om det sällan ljuva livet bland dessa invandrare i USA. Syftet är dels att hjälpa dem att kunna bestämma sig för att återvända hem, dels att visa filmen

hemma i Östafrika för att visa att livet i USA sannerligen inte alltid är en dans på rosor. I själva verket är det en högst avskräckande film för alla i Afrika som funderar på att söka sin lycka i väst. Huvudrollsinnehavaren bestämmer sig också till sist att återvända hem till ett Tanzania, som inte alls är omöjligt att leva i - även för den som skaffat sig vanor från USA!

Den andra filmen "Tusamehe" (Förlåt oss) från 2005 visar Kibiras kristna bakgrund tydligare (han är kyrkäldeste i swahiliförsamlingen i Minneapolis och engagerar sig mycket för sitt hemstift, bl.a. genom en att ha skapat en efterlängtat pensionsfond för kyrkans tidigare anställda).

Filmen handlar om AIDS konsekvenser bland en grupp tanzaniska vänner i USA som drabbas på olika sätt, deras diskussioner och slutsatser. Filmen bygger på erfarenheter från Kibiras egen familj och släkt. Det är en film om moral och medvetandegörande men ger också många praktiska lärdomar. Enligt Kibira själv vill den "tala direkt till ungdomar utan att vare sig hota eller predika". De flesta skådespelarna i "Tusamehe" är tanzanier, men några kommer från Kenya och andra länder. Filmen riktar sig både till en amerikansk och en östafrikansk publik.

Båda dessa filmmakare från Bukoba arbetar för att deras filmer efterhand skall nå och få påverka en bredare publik, både hemma i Tanzania och i resten av världen.

Per Larsson

Regissör Josiah Kibira

Foto: Per Larsson

Resa på egen hand - besök i Kiwangwa

I juli 2006 gjorde pensionärsparet Birgitta och Kuno Johansson en lång resa på egen hand i Tanzania. De knyter kontakter och bokar via Internet. Här delar de med sig av sina erfarenheter och ger tips för att ta sig fram på egen hand. Nedan en del av deras reseberättelse, bl a från byn Kiwangwa och skolorna där.

Innan vi reste till Tanzania hade vi via nätet fått kontakt med en svensk missionärsfamilj i Kiwangwa, en by fyra mil väster om Bagamoyo. Där arbetar och bor Anette och Johan Sunesson med sina barn, sexåringen Lukas och treåringen Deborah. Anette har pågående projekt med förskola och läsundervisning för vuxna på två platser. Johan är den kristna församlingens ledare plus något av vardagsingenjör. Det var överenskommet att Johan skulle hämta oss i Bagamoyo.

Lumumba street i Bagamoyo

Före resan till Kiwangwa hade vi några dagar i Bagamoyo. Det blev sköna strandpromenader, ett och annat salt bad och promenader i byn. Vi besökte skulptörskolan och beundrade alstren där. När vi besökte skolan för åtta år sen fanns det en hel del mindre föremål och teckningar, varav vi köpte en del. Nuvarande alster var intressanta men för stora för att locka en flygresenär.

En dag gick vi Lumumba street mot marknaden. Då fick vi se ett skulpterat huvud vid en ingång. Vi gick in och kom till en liten galleria. Där fanns en butik med kosmetika och exklusiv batik från Nigeria. Längst in hittade vi en butik med skulpturer, tavlor och vykort. Där fanns också vackra, fodrade korgar. Det visade sig att ägaren var en före detta elev från Skulptörskolan, och det var hans fru som gjorde korgarna. Vi såg henne sitta och arbeta med dem och på en matta intill satt deras två barn och arbetade med material till korgarna. Barnen syntes ta sina uppgifter på stort allvar - det var en fin lärlingssituation för dem.

Farlig väg

Johan Sunesson hämtade oss i Bagamoyo vid 9-tiden på onsdagsmorgonen. Vägen till

Kiwangwa var mycket gropig, så i stället för vänstertrafik gällde det att köra där det var minst gropigt. Vi märkte snabbt att Johan var en van och skicklig chaufför, så trots att han höll god fart kände vi oss lugna. Just som vi tänkt det där med god fart säger Johan: Jag kör inte så fort nu när ni är med.

På ett ställe mötte vi en buss. Jag sa litet beklagande att vi inte använt oss av busstrafiken eftersom vi hade de här stora väskorna med oss. Då berättade Johan att det kunde vara farligt att åka med en sådan buss. Ett år tidigare hade vägen varit omskött, så man kunde köra fort på den. En buss hade drabbats av däckexplosion och kört av vägen i hög fart. Många människor skadades svårt. Johan hade kommit bilande just som det hänt och beskrev det som att där var mycket blod. Bussarna har ofta blankslitna däck, med risk för däckexplosioner. Sådant kan vara förödande även i måttlig fart.

Brunnsgrävning

Längre fram pekade Johan ut en plats, där han hjälpt till att gräva en brunn. När brunnarna i byn torkade ut hade kvinnorna gått till det här stället. Där krafsade de litet i sanden och kunde då få fram vatten. Johan hade ordnat med att en sex meter djup brunn grävdes på det stället. Nu fanns där alltid vatten att hämta. Liknande brunnar hade han också ordnat med i andra byar.

Kiwangwas byledare

När Anette och Johan kom till Kiwangwa kontaktade de byledaren. De fortsatte därmed de kontakter som pastor Daniel tidigare börjat med. En byledare finns vald i varje by. Det är ingen avlönad syssla, men den innebär ansvar för byns utveckling och att det är ordning och reda i byn. Det fanns några kristna i byn, så byledaren tyckte att det var bra att det blev en kyrka för dem.

Samarbetet med byledaren har utvecklats väl. Numera kommer han då och då till Johan för att samtala om problem i byn.

Första tiden i Kiwangwa bodde Anette och Johan mycket primitivt, men nu har de ett fint hus. Anette har ritat huset som bl a har finessen med genomströmmande, svalkande luft under yttertak. Vattenfrågan är löst via ledningar från stora, slutna cisterner. Till dessa cisterner kommer regnvatten från takrännor. Vattenmängderna räcker sedan över torrtiden. På kvällarna fick vi på Kiwangwa varmvatten till ösdusch. Det är något mycket fint att tvätta hår och kropp med regnvatten.

Vuxenundervisning

Vid ankomsten till Kiwangwa blev vi bjudna på lunch hos familjen Sunesson. Efter lunchen visade Anette arbetsböcker som hon gjort till vuxenundervisningen. Hon berättade att andra var intresserade av dem, för det finns inget sådant material för vuxna i Tanzania. Problemet som stoppar en vidare användning heter pengar.

På eftermiddagen gick vi till vuxenundervisningen. Arbetsmetoderna i tanzanisk undervisning är präglade av att man vanligen har stora klasser och brist på läromedel. Man satsar mycket på körläsning från svarta tavlan och upprepning, igen och igen. Körläsningen har sina fördelar, speciellt när eleverna uppmärksamhet följer med och tittar på orden hela tiden. Den lässvage får stöd av den lässtarke och kan därigenom få egen säkerhet. Läsinläringen bygger på stavelser, sådana som kan kombineras till ord. Man har vissa mönsterstavelser som följer alfabetet. Läsinläringen leddes av Kristina Samueli, utbildad lärare. Just den här dagen var det bara tre elever, en man och två kvinnor. De var mycket engagerade i sin körläsning och i sina arbetsuppgifter, lät sig inte störas av vår närvaro eller vårt fotograferande.

Det skulle vara intressant att föra samman tanzaniska vuxenlärare med några som arbetar med Alfalit i Syd- och Mellanamerika. De kontakterna skulle kunna ge värdefulla utvecklingsidéer åt båda håll.

Bibelstudium i nya kyrkan

I Kiwangwa finns nu en ganska stor kyrka med cementgolv och tegelväggar. Den tidigare träkyrkan rasade, för de vita myrorna hade ätit upp den. Vi fick vara med på ett bibelstudium i kyrkan senare på dagen. Det leddes av pastor Samueli Benjamini. Vi förstod inte allt han sa, men vi kunde uppfatta med vilken glädje han framförde sitt budskap. Åhörarna, ett femtiotal, lyssnade mycket engagerat. Flera unga kvinnor deltog i samlagen, som höll

Kristina Samueli och Anette Sunesson leder vuxenundervisningen

på i nästan två timmar. Då och då ammade kvinnorna sina bebisar. Det var tydligen helt självklart att göra det i kyrkan, ingen reagerade på det.

Verksamheten i kyrka och församling bedrivs i samarbete med en lokal pingstkyrka i Dar. Församlingen i Kiwangwa utvecklas med nya medlemmar nästan varje vecka.

Förskolan

Dag två i Kiwangwa besökte vi verksamheten i församlingens förskola. Där går 20 barn. Vi hade med oss teckningar från svenska barn. När vi kom satt barnen och ritade teckningar som vi ska lämna till de svenska barnen. Verksamheten leddes av Joynes Mulashani, som är utbildad förskollärare. Till hjälp har hon en assistent, Pendo Jonas. Just den dagen hade assistenten sin son med sig, då och då vilande i en kanga på mammas rygg.

När teckningarna var klara hade man sånglekar, som barnen deltog i med stor glädje. Så småningom blev det rast. Det var frapperande att se hur barnen lekte vuxnas beteenden. I lekskåpet fanns stycken av kangor och mjukdjur. Flickorna tog ett mjukdjur och ett kangastycke och försökte svepa om sig så att de kunde bära sin "baby" på ryggen. Sen gick de omkring med detta.

På rasten serverades det välling. Varje barn fick en mugg välling, ett av barnen med speciella förhållanden fick alltid två muggar.

Förskolläraren och assistenten var hela tiden aktiva tillsammans med barnen, antingen med individuella hjälpinsatser eller genom sånglekar. Barnen verkade också mycket lugna och trygga i sina verksamheter.

Ugalilunch

Lunchen hos familjen Sunesson den dagen blev en upplevelse. Vi fick ugali samt bönor kokta i kokosmjölk och sallad med blad från sötpotatis tillsammans med tomater. Ugali hade vi inte ätit förut. Nu fick vi lära oss att med handen forma en boll, göra en fördjupning i den och fylla den med bönor och grönsaker. Jättegott, tyckte vi båda.

Anette visade sig vara en matkonstnär. Någon hade berättat för henne att agavefrukterna var en av världens mest hälsosamma frukter. Eftersom det fanns gott om agave tyckte Anette att hon borde ta vara på dem, så hon gjorde sylt av dem. Den var mycket god, smakade liknande äppelmos.

Kunskapsöverföring?

Som gammal lärarutbildare vet jag hur oerhört viktigt det är med erfarenhetsspridning. Många gånger förstår inte de duktiga människorna själva hur bra de är och att andra behöver få ta del av deras kunskande. Anette och Johan har stora kunskaper och många års erfarenhet av olika verksamheter. Vem tar vara på

deras kunskande och ser till att det kan föras över till andra? Mycket är sådant som andra vita behöver ta del av, men också tanzanier kunde ha nytta av dessa missionärers samlade erfarenheter och kunskande. Det handlar om att ta rätta kontakter innan man börjar på ett ställe, att kunna ta hand om och sköta regnvatten så att det håller sig friskt under hela torrtiden, att se och använda lokala ingredienser i mat, att förstå människors lokala behov och utforma projekt i anslutning till dem osv.

Grundskolan i Kiwangwa

Dag tre skjutsade Johan oss tillbaka till Bagamoyo. Han tyckte att vi också skulle besöka byns grundskola, som fanns i närheten. Det var en ganska stor skola. Eleverna hade rast när vi kom. Jag lade märke till att många elever hade en kvast med sig. Den såg ut ungefär som en smal björkriskvast, cirka en halv meter lång. På min fråga fick jag veta att på morgnarna städas först skolan av barnen, och de har egna kvastar med sig.

Johan tog oss med till rektorns expedition, där vi presenterades och fick veta litet om skolan. Jag frågade hur det var med läromedel.

- Jo, nu var det mycket bättre, nu var det bara tre elever om samma bok.

- Hur var det förut?

- Då var det 16 elever om en bok.

Vi fick veta att man hade bra lärare på skolan, det var bara utbildade lärare som arbetade där.

Rektorn tog oss sedan med till ett klassrum. När vi kom in satt läraren vid katedern och en lång rad med barn stod och väntade på att få visa sina böcker. Andra barn satt i bänkarna och skrev. Det fanns tydligen inte bänkar till alla, för längst fram på en rund matta satt många barn och skrev. Vi tyckte att det var många barn i klassrummet. Då fick vi veta att detta var inte alla barnen i klassen, några var ute på rast. Det var 137 barn i klassen.

En svensk lärare med svensk lärarutbildning skulle förmodligen inte veta hur undervisningen i en sådan klass ska kunna genomföras.

Varning för resecheckar

Tillbaka i Bagamoyo var det dags att planera för hemfärden till Sverige ett par dar senare. Badeco-hotellet ville ha betalt i shilling, så jag gick till banken i Bagamoyo för att växla in resecheckar. Det gick inte! Man tog inte emot resecheckar! Vart kunde man då vända sig? Enligt banktjänstemannen gick det bara i Dar.

Detta var fredag eftermiddag. Som tur är så är bankerna i Tanzania öppna också på lördagarna. Jag kontaktade Badecos Mr Winston Msungu och beskrev problemet. Denna hjälpsamma människa ordnade med transport till Dar och lovade att själv följa med och hjälpa oss att hitta

Två "mammor" leker i förskolan

en växlingsvillig bank. Klockan åtta på lördagsmorgonen startade vi. Vägen Bagamoyo-Dar är numera asfalterad och körvänlig, så bilturen tog mindre än en timme. Det hela tog ändå lång tid. Flera banker totalvägrade att ta emot resecheckar. Någon ville se kvittot från banken i Sverige, vilket jag tyvärr inte hade med mig. På sjätte stället gick det vägen, på ett växlingskontor inne på ett hotell.

Jag fick sedan veta att det varit problem med resecheckar i Dar-området. Hade vi vetat detta skulle vi ha skaffat kontanter i Mwanza och Arusha. Där fungerade resecheckarna utan svårigheter både vid växling och som betalning. Något att tänka på vid planering av resa i Tanzania.

På hemresan hade vi gott om tid att summera våra intryck av dagarna i Tanzania. Genom alla upplevelserna går som en röd tråd all vänlighet och hjälpsamhet vi mött i kontakterna med människor i Tanzania.

Text o bild: Birgitta Johansson

e-post: bokup@telia.com

Vällingstund på förskolans veranda

Ett halvår som ändrade våra liv

På 1500 meters höjd uppe i Usambarabergen i nordöstra Tanzania ligger byn Irente. I den här lilla byn, belägen sex kilometer från Lushoto, bedriver den lutherska kyrkan (ELCT) en stor social verksamhet i form av tre institutioner, en blindskola, ett barnhem och en dagskola för förståndshandikappade barn, Rainbow school. Dagskolan fick Karin Sagen och Elisabet Holmlund möjlighet att vara och verka på under ett halvår, utskickade av Salt, som är det nybildade barn- och ungdomsförbundet inom EFS (Evangeliska Fosterlands Stiftelsen).

Salt har startat ett helt nytt program för dem mellan 20 och 30 år som är intresserade av att under sex månader prova sin kallelse och nyfikenhet kring hur det är att vara missionär. Målet med detta program är bland annat att erbjuda volontärplatser som är inom ens yrkes-/utbildnings-/intresseområde.

I början av februari satte vi oss på planet som skulle ta oss till en helt annan värld. Spända och förväntansfulla inför kommande arbetsuppgifter i en annan kultur och med ett språk vi knappt kände påbörjade vi en resa som skulle innehålla och påverka oss mer än vi kunde ana. Vi hade båda avslutat våra lärarutbildningar och var nu på väg mot vårt första arbete. Som introduktion till vår volontärtid fick vi gå SIDA:s praktikantkurs i Härnösand. I samband med detta gick vi även en intensiv språkkurs i Swahili.

Rainbow school

Undervisning och omhändertagande av förståndshandikappade barn i Tanzania är i det närmaste obefintligt. Det finns ett stort behov av kunskap och resurser att bedriva en fungerande verksamhet för människor med särskilda behov. Initiativet till Rainbow school föddes ur insikten om att handikappade människor inte bara kan lämnas åt sitt öde, vilket annars är väldigt vanligt, utan att de har samma rättigheter till ett drägligt liv som alla andra. Skolans motto kom således att bli "Grip in, ty det här är din uppgift" ur Ezra 10:4a från Bibeln. Oavsett förutsättningar behöver vi alla kärlek och omsorg. Skolan vilar på hoppet om Guds ständiga närvaro i våra liv.

De 27 barnen i åldrarna 6-23, som går på Rainbow är indelade i tre klasser efter ålder. I varje klass finns en huvudlärare och en eller två elevassistenter. Under vår tid var vi tre volontärer som var utplacerade i varsin klass. Våra uppgifter som volontärer var att assistera eleverna i klassrummet vid undervisning men också under raster, mattider och vid toalettbesök. Det förväntades att vi med tiden också skulle dela med oss av våra kunskaper i undervisningsplaneringen och sätta vår prägel på skolans verksamhet utifrån våra förutsättningar och erfarenheter.

En skoldag

En skoldag på Rainbow innehöll många olika moment. Dagen inleddes med morgonbön med efterföljande frukostservering i form av uji, som är en majsvälling. Barnen satte sig därefter i ring tillsammans med lärarna och sjöng morgonsånger och sånger för kroppsmedvetenhet och motorik. Vi fortsatte sedan i respektive klasser med skiftande aktiviteter, matematik, språkträning, bild och socialt beteende. Efter förmiddagspasset i klassrummet fick barnen möjlighet att dricka te och leka på skolgården. Den organiserade aktiviteterna fortsatte med varierande innehåll beroende på klass. De yngsta barnen hade ofta stimulering som bestod av avslappning, motorik och massage. Klass två och tre hade antingen musik, pyssel eller sportaktiviteter på ett gräsfält intill skolan. Därefter serverades lunch. Maten bestod av ugali med spenat eller bönor. En viktig del av skoldagen var att barnen skulle vara delaktiga i de olika sysslorna,

Karin och Elisabet med skolan rektor Robert Shenhagilo

så också vid mattid då barnen fick hjälpa till att dela ut maten och att diska och städa efteråt. Efter lunchrasten borstade barnen tändarna, vilket var en viktig och omtyckt del av skoldagen. Efter detta fortsatte barnen med olika uteaktiviteter såsom trädgårdsarbete, snickeri eller arbete ute på fältet. Skolan arbetar mycket med de praktiska momenten där barnen får träna sig i de sysslor som är viktiga för dem att kunna på hemmaplan.

Utmaningar

Den första tiden för oss gick ut på att observera och sätta sig in i rutinerna på skolan. Efterhand ökade ansvaret och delaktigheten i undervisningsplaneringen kändes meningsfull. Vi fick på så sätt möjligheter att bidra med våra idéer och tankar kring undervisningen. Relativt snabbt insåg vi att det fanns mycket att göra vad gällde innehåll i lektionerna och då framförallt under musiktillfällena. På grund av våra musikerfarenheter lämnades musikansvaret med varm hand över till oss. Det kändes stort och utmanande att utforma den dåvarande musikundervisningen till något bättre, främst på grund av att vi saknade språkkunskaperna. Det var fantastiskt att se att en förändring successivt skedde till en mer organiserad och strukturerad musikundervisning. Från smått kaotiska musiktimmor då lärarna mest lät barnen dansa till en CD-skiva i

Irente Rainbow School ligger vackert i Usambara bergen

en timme, till musiklektioner med varierat innehåll, alltifrån rytmik och dans till sång och musicerande med de instrument som fanns att tillgå.

Framträdande i kyrkor

Höjdpunkten var när barnen fick tillfälle att sjunga i kyrkan i Irete och katedralen i Lushoto. Inför detta hade vi översatt de svenska sångerna "Jag går på livets väg" och "När det stormar" till swahili och det blev succé! Barnen som oftast inte får synas i samhället stod spända och stolta framför fullsatta kyrkor och vi hade församlingarnas nyfikna blickar på oss. Dessa framträdanden blev en del av arbetet med att förändra attityder och förutfattade meningar om människor med förståndshandikapp. Skolan försöker rasera murar och istället bygga broar för att samhället ska förstå att dessa människor har rätt till ett värdigt bemötande och är en självklar del av vårt samhälle.

Rika lärdomar

Tillvaron och umgänget med barnen förenklades i takt med att våra språkkunskaper förbättrades och därmed också självförtroendet. Dagarna blev intensiva på grund av barnens ständiga sökande efter uppmärksamhet och aktivitet. Det var en stor utmaning för oss att möta varje barn och dess enskilda behov. Barn med autism, Downs Syndrom och CP-skador fick vi lära oss att se och bemöta. Vi kände även en stor tacksamhet över att få lära känna de här barnen, var och en med sina egenheter och behov. Det blev ett intensivt umgänge med barnen från det att skoldagen började till det att den slutade på eftermiddagen. Vi försökte ge så mycket som möjligt av vår kärlek och tid och upplevde att vi fick fyrdubbelt igen. Barnens leende och kramar tycktes aldrig ta slut.

Barnen på Rainbow är väldigt lyckligt lottade då de får möjlighet att varje dag klä sig i skoluniform och sätta sig i skolbilen för att komma till en skola där lärarna står med öppna armar och acceptans för varje individ. Alla de som arbetar på skolan är rätt personer på rätt plats, de vill ge sin tid och kärlek till var och en av dessa barn och i och med det präglades skolan av en speciell anda och gemenskap. Vi hade dock i bakhuvudet att det finns oändligt många barn därute som är i behov av kärlek och omtanke och det är lätt att misströsta. Men även om det arbete som skolan bedriver är en droppe i havet så är det ett steg i rätt riktning. Vi fick vara tacksamma över att få vara en del av arbetet för förståndshandikappade människor i Tanzania.

Stiftet har nu startat ett out-reach program som syftar till att genom församlingarna få vetskap om vilka barn som är i behov av en verksamhet som Rainbow och som genom anställda i församlingen kan få stöd och hjälp.

Vedhämtning hör till vardagssysslorna

Vi lärde och växte

Att ställa sig i utmanande situationer och prova sin egen kapacitet gjorde att vi växte som människor. Det är både smärtsamt och otroligt utvecklande att se sig själv i ett annat sammanhang och det är mycket som visar sig då. Något som vi uppskattade i Tanzania var att leva nära livets kärna och viljan och förmågan att ta hand om varandra och se människan. I det enkla livet fick vi perspektiv på det som verkligen är viktigt och insåg att livet här hemma är belamrat med onödiga prylar och tillfälle att fly från verkligheten. Fokus på materiella ting och skapade behov skymmer sikten för livet, vad som är viktigt och Gud.

Vi har haft förmånen att träffa många olika människor och många av dem betyder

mycket för oss och har blivit våra kära människor. Många goda relationer har uppstått mellan oss kollegor på Rainbow. Vi känner oss lyckligt lottade över det sociala kontaktnät som vi byggde upp, det var härligt att ha vänner i alla åldrar. Vårt stora glädjeämne var och är de fantastiska barn som vi fick lära känna. Det gick fort att ta dem till sig med deras smittande skratt, deras hyss och upptåg. Maktlöshetens vända över att inte kunna ge barnen en dräglig framtid gjorde att vi ville överösa dessa barn med all kärlek vi förmådde att ge under tiden vi var på skolan.

Text och foto:

Karin Sagen och Elisabet Holmlund

Morgonsamling i Irete Rainbow School

Med världen som klassrum

Färnebo folkhögskola har bedrivit resande kurser till länder i Afrika och Latinamerika sedan slutet av 1970-talet. 1993 hade man sin första Tanzaniakurs och samarbetet med vänskolan Ilula och andra organisationer i Tanzania har sedan dess varit intensivt mellan lärare och före detta kursdeltagare. Årets kurs har som tema "hiv i Östafrika" och kommer bland annat att besöka WSF (World Social Forum) i Nairobi i januari.

Vår tids stora frågor

På Färnebo folkhögskola pågår sedan några månader en Tanzaniakurs med tema hiv i Östafrika. Alla skolans kurser har sin utgångspunkt i vad vi definierat som vår tids stora frågor: Global ojämlikhet och fattigdom, miljöförstöring och ohållbar livsstil i den rika delen av världen, brist på respekt för demokratiska och mänskliga rättigheter, ojämlikhet mellan könen, främlingsfientlighet och rasism. Alla skolans kurser präglas av en hög grad av deltagarinflytande och deltagarna planerar studierna i samråd med sin lärare. Med på varje kurs finns två handledare, som redan gått en kurs på skolan och vars huvudsakliga uppgift är att föra vidare erfarenheter från tidigare kurser, samt den kursansvarige läraren.

Studier och grupprocess

På årets Tanzaniakurs går Erica Rüdén som valt kursen för att hon tror att den kommer bidra till hennes personliga utveckling genom att hon här får tillfälle att arbeta och studera tillsammans med andra. Erica som tidigare bland annat gått teaterpedagoglinjen på Hällefors folkhögskola beskriver sig själv som en öppen och handlingskraftig person som gärna vill uppleva saker tillsammans med andra. Att hon valt att gå en kurs med resa till Tanzania hänger samman med att hon vill möta en verklighet som är annorlunda än den hon är van vid och på så sätt förändra sin världsbild. Även kursens tema "hiv i Östafrika" lockade. Erica berättar att hon länge varit intresserad av denna fråga, men inte tidigare haft möjlighet att fördjupa

sig i den. Kursen befinner sig just nu i sin förberedelseperiod och har fullt upp med swahilistudier, Tanzaniastudier och studier kring kurstemat. På årets kurs finns förutom de ordinarie lärarna dessutom två tanzaniska lärare från Ilula och Ruaha FDC (Folk Development College). Salome Kapugi och Kulthum Sengu genomför denna höst en tre månader lång praktik på Färnebo folkhögskola och deltar i det team av lärare som arbetar med kursens förberedande studier.

Mycket av kursens tid går också åt till att få arbetet och beslutsfattandet på kursen att fungera på ett bra och demokratiskt sätt. När Erica berättar om kursen är det just den delen av kursvardagen som hon lyfter fram. "Vi arbetar mycket tillsammans och det är viktigt att det arbetet sker demokratiskt. Vi använder mötestekniker som ska ge alla lika möjlighet till utrymme och försöker dela på ansvaret så jämnt som möjligt. Vi försöker ta tillvara alla de resurser som finns i gruppen och lära av varandra. Vi gör ju allting tillsammans; laga mat, sova, studera, fritid. Generellt fungerar det bra, men när man arbetar så nära varandra kan det ibland vara svårt att fokusera på det man är här för. Det blir mycket känslor och grupprocess." Under kursens första period ägnas medvetet mycket tid åt grupprocessen och åt att skapa trygghet mellan deltagarna. Detta syftar dels till att göra det möjligt att leva upp till ambitionen om att deltagarna ska kunna ta ett stort ansvar för kursen, fördela detta ansvar jämnt mellan sig och ha en demokratisk process kring de gemensamma besluten. Men ett annat syfte med detta arbete är att det ska göra gruppen

tillräckligt trygg för att kunna vara en stabil grund för mötet med Tanzania.

Med världen som klassrum

Efter tre månaders förberedelser och studier i Gysinge kommer Erica och de andra deltagarna på kursen att lämna Sverige. De reser i december när det är som mörkast här hemma och landar i värmen för att studera Tanzania och temat på plats. Resan kommer att vara i tre månader och börjar på Färnebo folkhögskolas vänskola Ilula FDC i Iringa. Ilula har sedan 1994 anordnat den del av Tanzaniakursernas resa som kallas byperiod då de svenska deltagarna under en månad bor i familjer på landsbygden för att få inblick i hur vardagen ser ut för majoriteten av den tanzaniska befolkningen. Ericas kurs kommer att ha sin byperiod hemma hos deltagarna på Ilulas mamakurs. Mamakurser är en kursform på FDC:erna för unga kvinnor som relegerats från grund- eller gymnasieskolan på grund av graviditet (se Habari nr. 3/06). Senare under resan kommer de svenska deltagarna och mamakursdeltagarna att arbeta fram en gemensam workshop om hiv som de ska framföra på WSF i Nairobi. Kursen avslutas med en självständig fördjupningsperiod då deltagarna i mindre grupper kommer att besöka och göra praktik på organisationer som arbetar med hiv och jämställdhetsfrågor. Samarbetet med Ilula och andra organisationer som Färnebo folkhögskola haft kontakt med sedan längre tid är viktigt för att skapa förutsättningar för en jämlikt utbyte mellan de svenska deltagarna och de människor de möter under resan. Projekt som workshopen på det sociala forumet är viktiga för att svenskarnas resande ska få mening även för de människor som Erica och hennes kurskamrater möter i Tanzania. Med på hela resan finns kursens två handledare och de har tillsammans med kursläraren ansvar för att ge deltagarna förutsättningar att möta Tanzania och dess människor på ett jämlikt och ansvarsfullt sätt. Mellan de olika delmomenten på resan samlas gruppen och diskuterar och reflekterar gemensamt. Det är viktigt att bearbetningen av olika upplevelser sker redan under resans gång. Annars kan missförstånd och frustrationer ligga och gro och utgöra ett hinder för det öppna sinne som krävs i mötet med en ny verklighet.

Det centrala med resan för Erica är utbytet med mamakursdeltagarna. "Det känns viktigt att vi ska bo tillsammans med dem hemma i deras byar och sedan att jobba fram workshopen och åka till WSF tillsammans. Sedan följer ju fördjupningen då man kan göra praktik på en organisation med en inriktning som man själv är extra intresserad av. För min del kommer det att bli någon grupp som arbetar med drama. Jag ser fram

Gästläraren Sengu med eleverna Camilla och Ida på Färnebo FHS

Erica Rüdén, elev på Färneboskolans Tanzania-kurs

emot allting med resan på något sätt, men mest spännande är det att vi ska komma fram till något gemensamt att framföra på forumet med mamakursdeltagarna. Det är viktigt för mig att vi kommer att jobba som en enda grupp och att vi kommer att åka till Nairobi tillsammans, att det inte ska vara vi och dom utan en gemensam grupp.”

Kunskap för förändring

Efter att resan har avslutats och deltagarna har kommit hem fortsätter de att bearbeta sina upplevelser och erfarenheter tillsammans med lärare och handledare. Detta arbete mynnar ut i produktionen av ett utåtriktat arbete. Kunskapen som Erica och de andra på Tanzaniakursen har erövrat under sin resa är till för att försöka förändra de delar av samhället som berör de stora frågor som skolan har valt att arbeta med. Erica menar att det på sätt och vis är det hela kursen går ut på. Att bearbeta det hon och de andra har varit med om, och gemensamt tänka ut vad kursen vill förmedla till andra. ”Det är viktigt att dela med sig av det vi sett och lärt oss!” Kursernas utåtriktade arbeten bidrar till att ge en annorlunda bild av människors liv och förutsättningar i ett afrikanskt land än vad vi är vana att se i media. Min ambition som lärare på Tanzaniakurser är att vi tillsammans med andra ska kunna vara en liten motvikt mot den ordning som gör att vi med Anders Ehnmarks ord ”vet allt om hur Afrika dör men inget om hur det lever”. Än är Erica och de andra på Tanzaniakursen mitt uppe i sina förberedelser men hon har redan funderingar på hur deras utåtriktade arbete ska gestalta sig. ”Jag tänker att det kan se ut på olika sätt, drama eller en fotoutställning som vi kan förmedla till exempel till skolor.” När jag avslutningsvis frågar Erica vad som är viktigast för henne med den här kursen säger hon ”att samla på mig historier som jag kan ha användning för i framtiden till exempel inom arbete med drama.”

Text o foto: **Linda Rosén**
Färnebo folkhögskola

More adult education!

READING Tanganyika's first Five Years Development Plan (1964-69) one can clearly see what kind of society Mwalimu Julius Nyerere aimed at establishing. First, “We must educate adults. Our children will not have an impact on our economic development for five, ten, or even twenty years. The attitude of the adults on the other hand, has an impact now.” Said Nyerere.

Julius Nyerere had a clear vision on how to promote Adult Education among the citizens. Mwalimu's 1969 New Year Eve speech was historical. In that particular speech, Nyerere laid a foundation for helping the majority of Tanzanians acquiring instruments to develop themselves as individuals and as a nation. He proclaimed the year 1970 as Adult Education Year.

Continuous process

Adult education is a continuous learning process. It is life long learning. It is an undeniable fact, that we can not achieve anything worth calling development if the majority of our people will remain in ignorance. It is estimated that over 41% of rural women can neither read nor write. There are many in the rural and urban societies finding themselves in a similar situation.

We urgently need to promote adult education for empowering the common Wananchi (citizen) to influence their own lives and their chances of making a decent living. We need an adult education programme with the objective of promoting book reading, study circles and library services.

No clear vision

Unlike in Mwalimu Nyerere's era, today there is no longer any clear vision on how to promote adult education countrywide. We do say that every citizen has the right to decide and choose. How can we expect an illiterate citizen to make a right choice out of ignorance?

Strategy needed

We need to review our strategies. In recent years, many national strategies have been introduced. One of the very important national strategies that should start before all others, is a strategy for reviving Adult Education Programs in Tanzania. In my view this strategy would have an impact and contribute positively to all other strategies aimed at reducing poverty among our citizens.

Agricultural revolution?

For instance, as a nation, we talk about the agricultural revolution that is about to come. How can we expect to have a successful agricultural revolution with a majority of ignorant peasants who can neither read nor write? How will they be able to apply efficiently all those modern farming methods?

Folk Development Colleges can play a vital role in promoting adult learning

among the citizens. We know that the local communities have a limited technological resource base. The need to promote development of alternative technologies require citizens who have better and wider knowledge.

Agents of change

There is a need to foster agents of change. There is growing number of marginalized citizens that threaten the development of Tanzania. These are the ordinary Wananchi (citizens) who are now passive, but at the same time they are the important human resources we have. Adult education programmes may help them to regain their confidence and to be active and fully participate in the different development projects.

Again HIV/AIDS is a national disaster. It is not simply a biomedical problem, it is a cultural and social problem that causes economic problems, and it requires outside intervention. On top of that there is also a need to support communities in the implementation of the national multi-sector response to the HIV/AIDS threat. Most HIV/AIDS interventions focus on providing information alone, but the complicated nature of HIV/AIDS requires giving voice to affected people, and framing communication around local perspectives, messages and audiences.

There are also inherent issues of fear and bigotry regarding AIDS which require communication intervention. Adult Education Programs and in particular Folk Development Colleges could facilitate and coordinate this, in partnership with other stakeholders.

Indeed, Adult Education is not only important in promoting democracy, but also a fundamental means of development. Let us promote it, now!

Maggid Mjengwa,
Forum Syd Development Worker
maggid@hotmail.com

Lärarsamarbete Alingsås - Nzega

Föreningen TanzAling samarbetar med Lärarförbundet i Alingsås. Genom gemensamma skolprojekt som innebär stöd till Secondary schools i Nzega district har vi fått möjlighet att tillsammans med de tanzaniska lärarna utveckla både fackliga- och undervisningsfrågor. Vid en projektresa för drygt ett år sedan var vi tre lärare som fick möjlighet att vara med och initiera studiecirkelverksamhet tillsammans med lärare i deras lokalavdelning av Teachers' Trade Union.

Study groups

"Study groups" är ett begrepp som är nytt för tanzanierna. Men att sitta tillsammans och resonera och lyssna på varandra har funnits i den tanzaniska kulturen under flera hundra år. Den största skillnaden ligger nog i att i study group lyssnar alla till varandra och inte bara till "mzee" den som är äldst och har visdomen.

Vid vårt första möte i "study groups" började vi med att formera oss med stolar i en ring. Vi presenterade oss för varandra och skrev namnskyltar à la sverigekonferens.

Vår första fråga var: "Vad innebär study group för dig?" De fick prata med varandra två och två under ett par minuter och sedan redovisa för varandra i gruppen vad man sagt i paret. De var inte sena att prata med varandra, de var verkligen på hugget! Från flera par kom svaret att detta har vi praktiserat under mangoträden i alla tider.

Sedan presenterade vi metoden, den svenska studiecirkelmodellen, och gav exempel på hur vi använder den i Sverige. Vi betonade att alla deltar med synpunkter, åsikter och att det inte finns någon ordförande i en study group. Alla deltar på lika villkor, någon håller ihop vad man kommer fram till. Vi kände direkt att vi fick stort gensvar från deltagarna, ett stort intresse för att utveckla något inom fackföreningen.

Den här första dagens utgångsfråga var: Vilken är fackföreningens viktigaste fråga just nu? Med metoden diskuterade de två och två och kom fram till följande frågor:

- Teachers' homes
- Salaries
- Lack of facilities
- Large amount of pupils in every class
- Basic needs
- Teachers' unity – one voice
- Updating education – seminars
- Living far away – support
- Solidarity

Vi avslutade samlingen med att formulera en gemensam fråga att utgå ifrån vid nästa träff. Efter några minuters diskussion kunde vi enas om frågan:

"How can we improve our working conditions?"

Träff två:

Ett par nya deltagare dök upp andra dagen och vi gjorde en presentationsrunda igen.

Återigen diskuterade deltagarna i par om vad de funderat på sedan förra tillfället.

Efter diskussion två och två visade det sig att de flesta menade att om vi får bättre löner och om lärarna ges möjlighet till bostäder nära den skola de skall arbeta på, så förbättras lärarnas villkor. Frågan om lönerna hade flest anhängare.

Ur detta kom då frågan: Vad händer om vi får bättre löner? Och hur kan vi få bättre löner?

Gruppen var ganska ense om att bättre löner får vi om:

- If the situation for education is good, the production will increase and the salaries will be good.
- If the country will have a better economical situation, then we will get better salaries.
- One voice to the government
- Economic cooperation
- Trade union organization

Efter den här diskussionen insåg vi att för att komma vidare måste den enskilde medlemmens röst bli hörd. Vi måste gå samman i lokalavdelningen och låta vår röst bli hörd på regionnivå och sedan naturligtvis till förbunds nivå. Inflytande, förhandling, jämlikhet och delaktighet blev nyckelbegrepp i vår fortsatta diskussion.

Vi försökte också jämföra med vårt lokala arbete i Alingsås, till exempel hur vi förra året var med om nedskärningar, hur Lärarförbundet försökte försvara sina medlemmar och rädda deras arbeten. Träffen avslutades med att vi kunde konstatera att tillsammans är vi starka. Stående i ring höll vi varandras händer och sjöng tillsammans.

"Solidarity – for ever! Teachers' power"

Kili och Puge secondary

Dessa två skolor är vänskolor till 7-9 skolor i Alingsås. Vid besök på dessa skolor ser vi att det finns mycket att utveckla både vad gäller undervisning, arbetsmiljö för både elever och lärare. Det som tagits upp i studiecirkelarna fick vi se exempel på när vi besökte dessa skolor. Lärarnas uppdrag handlar mycket om att undervisa så att man når resultat på de nationella proven som genomförs i årskurs 2 och 4 på Secondary School. I primary school genomförs examinationer i slutet av årskurs 7 och därefter sker inträdesprov för de elever som kvalificerat sig för vidare studier. I primary-school undervisar lärarna i "tvåskift" eftersom elevantalet ökat drastiskt sedan avgiftsfri skola återinfördes 2002. Fortfarande saknas tillräckligt med skollokaler. Dessutom är det stor brist på utbildade lärare med legitimation. Därför

Inspirerade studiecirkeldeltagare äter lunch tillsammans

undervisar många lärare elevgrupper på 80-120 elever samtidigt! På grund av ett auktoritärt undervisningssystem klarar man att hantera så stora grupper. Däremot innebär detta naturligtvis att många elever inte inhämtar någon reell kunskap. Flera av kursplanerna har upp till 50 år på nacken!

Många Secondary schools är belägna långt ute på landsbygden där få av eleverna har sitt hem. Därför tvingas eleverna övernatta på skolan under torftiga och bristfälliga förhållanden. Det saknas elektricitet och tillsyn.

På dessa skolor saknas ofta tillräckligt med lärarbostäder och eftersom lärare har små möjligheter att bygga sig ett eget hus är bostadsfrågan en viktig facklig angelägenhet.

Ndala teachers' college

Vi fick också möjlighet till ett kort besök vid Ndala Teachers' College, som ligger bara några kilometer från Puge Secondary School. Eftersom lärarbristen har varit stor i Tanzania under flera år och nu, efter återinförandet av avgiftsfri primärskola 2002, är ännu större, har man försökt hitta lösningar genom t ex förkortade utbildningsalternativ. Kvaliteten och kompetensen hos lärare i Tanzania varierar därför stort. Den grundligaste, kompletta utbildningen ges vid universitetet i Dar es Salaam, under tre år. Ett mycket kostsamt alternativ. De flesta lärare har därför en tvåårig collegeutbildning som ger ett lärarcertifikat. Sedan ett par år tillbaka finns en ettårig utbildning som följs av ett års praktikarbete. Den anställningen ger ca 80 % lön. Senaste året finns ett annat alternativ för studenter som genomgått A-level, form 5 och 6 i Secondary School. Efter en månads "snabbutbildning" erbjuds de anställning som lärare på Secondary School, en anställning som den ger 80 % lön och som kan pågå under max två år. Därefter erbjuds de en plats på tvåårigt college som ger behörighet och certifikat.

Utbildningsfrågor är ett direkt bistånd som leder till fattigdomsbekämpning. Skolorna och lärarna i Tanzania behöver utveckla såväl metoder som pedagogiska modeller. Viljan finns men förändringstakten är långsam. Droppen urholkar stenen.

Bild o text: Lisbeth och Pär Alm

Vanligaste undervisningsmetode är katederundervisning vid svarta tavlan

Exempel på klass med alltför många elever från Kigogo Fresh. Foto Regina Kessy

Medverksta'n

Rullande butik för rättvisare handel

Vill du ha medverkan från Medverksta'n?

Kontakta Olle Wallin

e-post: medverkstan@tele2.se

mobil: 070 22 55 057

Semester på Zanzibar?

Boka in

Nya Paje Ndambe

tel +255 747 863421

sms +255 748 453 232

e-post booking@ndame.info

www.ndame.info

www.watatu.com

Kangor, Vitenge

Bärsjalar

Böcker om afrikansk textil

Karibu!

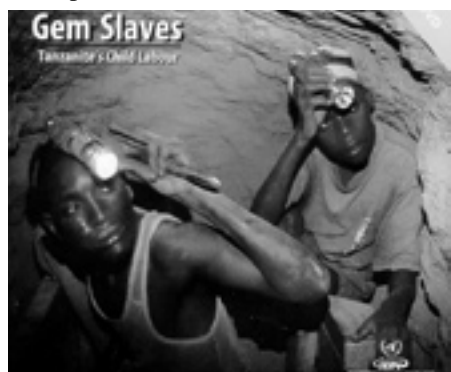
Föreningsnytt

Svetans höstmöte

Onsdagen 15 november hölls höstmöte i Röda Korsets lokaler vid Mariatorget i Stockholm. Det var även extra föreningsmöte för att fastställa stadgeändringen beslutad om på årsmötet om att bara ordförande och kassör skall väljas av årsmötet, övriga poster beslutar styrelsen själv om. Innehåll för kommande Habari diskuterades också. Ämnen som finns på förslag är flyktingsituationen, Sydafrikas och vita sydafrikaners roll i Tanzania, konstens och konstnärernas villkor, miljö, jordbruk, IT-kommunikation, Idrott o ungdom. Känner någon för att hjälpa till med något av dessa eller något annat tema så hör av er till redaktionen, vi behöver förstärkning! Tekniska problem gjorde att vi inte fick se filmen Tumaini. (Se mera om den filmen på annan plats i Habari.) Vi såg filmen *Hyena square* som ingår i en uppmärksammanad trilogi med filmer från all tre länderna i Östafrika. Filmerna är gjorda av Cecilia Bäcklander (regissör), Claes Herrlander (producent) och Lars Johansson (fotograf och klippare). För finansieringen står ABF, Unicef Kenya, Röda Korset, RFSU med flera. *Hyena square* handlar om en f.d prostituerad HIV-smittad flicka i Dar es Salaam (Elisa, foto nedan) som tagit sig loss och nu hjälper andra flickor att göra detsamma. Se www.womenontherun.se

Vi såg även den korta FN-filmen *Gem Slaves* om barnarbete i de primitiva gruvorna i Merenani utanför Arusha där man bryter den unika ädelstenen Tanzanite. En film som i likhet med Darwin's Nightmare väckt protester i Tanzania.

Strängnäs-Simanjiro-Loiborsoit 20 år

Vänortsföreningen Strängnäs – Simanjiro-Loiborsoit firade 20-årsjubileum i Åkers styckebruk fredagen den 13 oktober.

En utsökt middag på älgkött föregicks av en kavalkad med en mängd talare, främst personer som varit med att bilda föreningen och drivit olika projekt, bl a skolor och brunnar som är en bristvara i Massajland.

Mångårig ordförande Ulf Haake spelade dragspel och sjöng en jubileumsvisa. Från Svetan gratulerade Björn Wetterhall och undertecknad.

Det hela utspelade sig i ett spännande gammalt hus med all tänkbar modern utrustning nära de historiska masugnarna. Bruket anlades på 1500-talet och är mest känt för tillverkning av kanoner (stycken) från 1650 – 1886. Senare tillverkades välkända plogar och numera är man specialist på kvalitetsvalsar för valsverk.

Lars Asker

Ordförande Ulf Haake spelade dragspel och sjöng en jubileumsvisa framför föreningens fana

Afrika i våra hjärtan i Bergshamra kyrka

Inför Världsaidsdagen och som del i kyrkans Globala vecka arrangerade Svenska kyrkan i Bergshamra i Solna en intensiv eftermiddag lördagen den 25 november. Drivande är prästen Gunilla Drotz vars dotter som första europé är inskriven i Bagamoyo College of Art. Eftermiddagen inleddes med en bejublad konsert av Sumpens jazzänglar. Legendariske Sumpen Sundbom is still going strong. Han växlade mellan flera instrument, sjöng, dirigerade bandmedlemmarna och gästartister, improviserade med skicklighet och glädje som smittade av sig. Hans dotter Matilda sjöng och hela kyrkan med ett drygt hundratal deltagare klappade händerna.

Sedan kom Jambo Dancers och dansade danser från Östafrika och avslutade med dansskola. Gruppen har nyligen utökats med ledaren Jah Tashs sjuåriga dotter Waithere Naemi. (www.jambogroup.se)

Det var även vernissage för en utställning med skulpturer och målningar av "Ema" Emanuel Rwegasira som numera bor i Stockholm. Han är utbildad på (Svetans) skulptörskola i Bagamoyo och har hunnit med sju utställningar i Tanzania.

Som avslutning på en intensiv eftermiddag fanns böngryta från Zanzibar med chapatis och mandazi.

Sumpen Sundbom och hans vänner släpper loss i Bergshamra kyrka (t.v.). Till höger ser vi konstnären och f.d. Skulptörskoleeleven "Ema" Emanuel Rwegasira